

Dobro jutro!

Sava

1893.

ANGELJČEK

otrokom

učitelj in prijatelj.

Izdal Anton Kržič.

VII. zvezek.

V Ljubljani, 1893.

Samožaložba. — Tiskala Katoliška Tiskarna.

Marija, kraljica angeljev.

ANGELJČEK.

Otrokom učitelj in prijatelj.

Izdal
Anton Kržič.

VII. zvezek.

V Ljubljani, 1893.

Samozaložba. — Tiskala Katoliška Tiskarna.

Dobiva se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Kaj je dala Vidova Rezika za svoje stariše?

I.

No, kar vam mislim sedaj povedati, preljubi, sem sam doživel in bil priča, zato me le pazno poslušajte.

Kočar Vid je ležal na smrtni postelji. Čutil je, da se mu bliža zadnja ura. Povedati vam moram, kdo je bil ta Kočar Vid? Bil je velik siromak. Ni živel morda v kakem mestu, ne, njegova kočja je stala tam gori nekje v znožju gorenjskih planin, konec prijazne vasice Ž. Pa nikar ne mislite, da je sam prebival v tisti revni koči, kakor medved v svojem brlogu; Vid je imel tudi družino: bili so notri mati Vidovka in štirje otroci; najstarejši otrok je bila Rezika, kateri je bilo šestnajst let, za njo brat Ivan, star štirinajst let, potem pa še dve sestrici, Katarina, stara dvanajst in najmanjša, Lizika, stara še-le dve leti. Rezika pa ni bila vedno doma; ko je bila stara petnajst let, šla je že služiti k tujim ljudem. Pa šla je z veseljem; vsak denar, ki ga je zaslužila, dala je domov ljubim starišem. In stariši so bili tudi potrebni. Oče Vid so bili bolni že več ko eno leto; niso se mogli ganiti s postelje. Pa kakšno posteljo menite so imeli? Mehka ni bila, ampak trda, ker bili so tako ubožni; ležali so na trdi plevnici. Uboga mati Vidovka bi jim bili radi postregli, ako bi bili imeli s čim. Pa bila je grozna revščina v koči. Otroci lačni, oče bolni, sirota mati si niso vedeli pomagati; vedno so prosili Boga, da bi jim poslal pomoč. To je

še dobro, da so imeli vsaj Reziko; s krajcarji, katere je Rezika prinesla domov, kupili so bolnemu očetu časih malo juhe; nekaj so dali pa dobri ljudje. A sedaj pa niso mogli oče Vid nič več jesti: «Umrl bom», izdihnili so, in otroci so milo zajokali; prišla je bila tudi Rezika domov k smrtni postelji očetovi. Prišli so še enkrat mašnik s sveto popotnico in so jo dali bolniku zavžiti. Ko so bili lepo z Bogom spravljene, poklicali so vso družinico še enkrat k sebi; obrnivši se k otrokom, naročili so jim še enkrat: «Otročiči moji, ubogajte mater, četudi mene ne boste več imeli. Ljubi Bog vse vidi, in natanko vé, kdaj ne vbogate.» In nazadnje so prijeli še Reziko za roko ter so ji rekli s slabim glasom: «Rezika, ostani še naprej tako dobra; tako mlada si še, pa si že skrbela za-me in ves zaslužek svoj si dala za-me. Bog ti povrni, dobri otrok!» Vsi so jokali. Prišla je pa noč, in po noči so umrli Vidov oče v tisti ubožni kočici.

Čez dva dni so jih pokopali. Videl sem pogreb. Bil je silno lep jesenski dan. Solnce je še gorko sijalo in visoke gorenjske gore so se svetile v daljavi. Tam od vasi Ž. pa so nesli siromaka Vida pokopat, in za mrtvaško rakvijo so ihte le mati in zapuščene sirote.

II.

Pogreb je bil že minil; drugi ljudje so se počasi razšli s pokopališča, najdalje so ostali Vidovi na grebu očetovem in molili za njih dušo. Slednjič opomnijo mati: «Otroci, treba bode iti domov!» Vstanejo in molče odidejo. Po potu bi bila mlajša sestra rada kaj vprašala starejšo Reziko, pa ker je videla, kako so mati in ona žalostni, ni si upala. Molče pridejo domov v staro kočico. Bila je prazna, očeta ni bilo več. Vidovka se vsede vsa utrujena na klop, solze jej zalijó oči. «Otroci, kako hočemo zdaj začeti? Ničesar nimamo.» Tudi Rezika je bila žalostna, ko je videla mater jokajočo, toda dobra hčerka je imela pobožno srce in je zaupala v Boga. «Mati, nikar preveč ne žalujte; saj ste me sami večkrat učili, da imamo dobrega Očeta v nebesih, ki skrbi za vse stvari po očetovsko. Ker nam je vzel očeta,

skrbel bo gotovo on sam za nas. Še za vrabce, ki zunaj čivkajo, tako lepo skrbi, da imajo vedno dovolj jesti, gotovo tudi nas ne bo zapustil.»

«Prav govoriš, ljuba hčerka; čeprav so umrli oče, saj imamo vsi pravega in najboljšega Očeta v nebesih. On nam bo odvzel vse nadloge. Zgôdi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji, tako hočemo vsi skupaj vedno moliti.»

«In pa pridno delati», pristavi Rezika. «Ljuba mati, jaz grem še danes nazaj v službo, in hočem biti zvesta in pridna in poslušna; nekaj si že prislužim, in vse to bom dala vam, da boste laže skrbeli za mlajši sestrici moji.»

«Jaz pojdem pa k botru za čevljarja se učiti», zakliče Ivan, «obljubili so mi že, da čez en mesec začnemo. In potem bom tudi jaz kaj zaslužil in vam pomagal.»

Tako sta obetala dobra otroka, kaj hočeta storiti za mater. Mati Vidovka pa so bili ginjeni od tolike ljubezni svojih otrok in so na tihem prosili Boga, da bi zmirom taka ostala.

Še tisto popoldne je šla Rezika nazaj v službo in je po potu molila za rajnega očeta ter delala trdne sklepe, kako marljivo bo služila svojemu gospodarju, da bi le več zaslužila za ubogo mater. Toda pregovor pravi: Človek obrača, Bog pa obrne. Tako se je zgodilo tudi tukaj.

III.

Ni še preteklo celih štirinajst dni po očetovi smrti, ko zboli Vidovim druga hči Katarina. Začelo se jej je blesti: imela je vročinsko bolezen. Hudo je bilo ubogi materi, videči, koliko hčerka trpi, a najhujše jim je bilo to, ker jej z ničemer niso mogli postreči, da, niti zdravnik si niso upali poklicati, ker so mislili, da ne bodo mogli plačati stroškov. Najbolj so pomoči iskali pri Bogu, in so vedno vzdihovali k Njemu: «Ti si naš najboljši Oče, ti skrbi tudi za moje uboge otroke». Katarini se je res začelo zdravje vračati in že je vstajala in počasi hodila po hiši in lazila tudi že okrog hiše. Toda med tem časom se je približala zima; Katarina se ni dosti varovala, z nova se je prehladila in morala se je zopet

vleči, in z nova je začela hudo blesti in mešati se, in mislili so, da bo kar ugasnila. Velika vročina jo je kuhala. Ko so ljudje zvedeli, da imajo pri Vidovi vročinsko bolezen, ni si upal nihče k njim; otroci so si plašno dopovedovali: «Vidova Katra ima vročino». Od daleč so se bali hiše, misleč, da bo vročina kar na-nje skočila, ako bi šli blizu hiše. Le Rezika se ni bala vročinske bolezni; ako je le mogla, je pritekla pogledat sestrico in potolažit mater. Toda Katra ni dolgo bila sama bolna, kmalu je našel od nje bolezen tudi nekoliko starejši brat Ivan. Začel se je tudi on mešati; moral je ležati. Uboga mati so jokali in stregli bolnikoma. Časih jim je kaka dobra soseda prinesla kako stvar, da so jima jo dali.

Tudi sedaj je večkrat pritekla Rezika, in če je le mogla, prinesla s sabo kako jedilce, da bi imela uboga bolnička. Prosila je pa tudi mater, naj se varujejo, da še oni ne zbolé, kajti če oni zbolé, kaj bodo počele sirote? «Bode že nebeški Oče poskrbel, saj tudi za vrabce na polju skrbi», odgovarjala jej je skrbna ženica, mati Vidovka. In res, česar se je dobra Rezika tako bala, to je prišlo. Okna Vidove kočice so bila vedno zaprta; nihče jim ni svetoval, da bi kočico prezračili; zrak je bil v njej ves zastrupljen od bolezni. Dobrega zraka je prišlo le toliko notri, kolikor si je sam našel pot skozi luknjice in razpoke pri vratih in oknih. To s^te pa že sami občutili, ljubi moji, kadar vam je kak slab duh udaril v nos, da se vas je lotila kakor omotica; vzduh (zrak) v Vidovi kočici pa ni bil le slab, ampak kar nekako zastrupljen. Lotila se je torej bolezen tudi matere, tudi mati so se morali vleči na posteljo; noge jih niso več nosile. Zraven njih na postelji je ležala najmlajša hčerka Lizika. Sedaj ni bilo nikogar več, ki bi mogel streči bolnikom; mati, ki so bili do sedaj noč in dan na nogah, da so dajali vode ali mleka bolnikoma, sedaj so bili bolni sami. Nihče se pa ni prav upal noter v to hišo, polno bolezni. A česar si drugi niso upali, upala si je naša junaška Rezika. Povedala je gospodinji, da je doma vse bolno. «Pustite me za toliko časa, da mati ozdravi», prosila je. In šla je in preselila se je zopet domov.

IV.

Kmalu se je razvedelo, da je Vidova Rezika prišla domov in da sedaj sama skrbi za vse, za mater, za brata in obe sestrici. Vsi so jo hvalili, kako pogumna in dobra je. Matere so pravile svojim otrokom: «Otroci, glejte, taki bodite, kakor Vidova Rezika, ki tako lepo streže bolni materi in bratcu in sestricama.»

Neko popoldne napravim se tudi jaz proti Vidovi koči. Velik sneg je ležal po gorah in nižavah. Pridem pred kočo in odprem vrata. O, ljubi moji, kak pogled se mi je odprl! Na postelji so ležali mati Vidovka v hudi vročini; zeló se jim je bledlo, in nič me niso poznali; kar sami za-se so govorili nerazumljive besede. K njim se je stiskal ubogi otročiček, mala Lizika, in jokala, in klicala je: «Mama, mama!» Pa mama se niso oglasili in revica ni vedela, da so za smrt bolni. Pa komaj postojim en trenotek, kar zaslišim stokanje izza mize. Pogledam in vidim, da ste tam dve posteljici, na eni leži Ivan, na drugi pa sestra mu Katarina. Kar žalosten sem postal, ko sem videl tako revščino in bolezen. Toda nisem mogel biti dolgo žalosten. Od postelje do postelje namreč je hitela dobra Rezika in ponudila vsakemu kaj; najmanjši sestrici žlico kave, drugi sestrici malo mleka, bratcu malo juhe, ki jo je dobila od dobrih sosedov, mami slednjič kapljico vode, ker oni so bili najslabejši in niso mogli nič vžiti. A vse to je delala s takim veseljem, da se jej je kar na obrazu brala zadovoljnost in mir srca.

«Rezika, kako moreš biti vendar tako vesela v tej žalosti?» vprašam jo začuden.

«Oh, zakaj ne bi bila vesela», odgovori mi, «saj mi vest pravi, da dobro delam».

«Ali se nič ne bojiš, da tudi ti oboliš in umrješ?»

«Bolezen in smrt ne pridete, če Bog ne dopusti», odgovori modra deklica.

«Res je to; a povej mi vendar, ljuba Rezika, s čim se vendar tolažiš vse te dni, ko moraš noč in dan čuti pri bolnikih sama?»

«O, častiti gospod», odgovori mi, «mnogo tolažbe imam. Posebno pa me tolažijo tri reči. Najprej vem,

da spolnujem voljo božjo, če strežem ubogi materi. Saj Bog ukazuje otroku: 'Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in ti dobro pojde na zemlji'. Bog tirja od otrok, da v boleznih ne zapusté starišev, ampak da jim pomagajo in za-nje molijo. Ako torej strežem mami, spolnujem božjo voljo, in to mi daje veliko sladkost. Drugič pa imamo tam-le v kotu bridko martro. In vidite, kadar pogledam na križanega Jezusa, in se spomnim, kako je on življenje dal za vse ljudi, pa mi vest pravi, da moram tudi jaz biti pripravljena življenje dati za mater, ako bi bilo treba. Tretjič pa se spominjam, koliko je naša ljuba Mati Marija trpela, ko je pod križem stala, in vidim, da to moje trpljenje ni nič proti njenemu. In zato vse to darujem Bogu, pa sem vedno vesela.»

«Rezika, ti boš enkrat gotovo srečna, ker tako spoštuješ svoje stariše.» To sem rekel in sem stopil iz koč. Zdela se mi je dobra Rezika kakor angelj, ki streže ubogim ljudem; tako nedolžna in ponižna deklica je bila.

V.

Nekaj dni potem je zapel mrtvaški zvon v vasi Ž. Ljudje so precej vedeli povedati, da je umrla Vidcvka tam gori v Vidovi koči. «Bog ji daj večni mir in pokoj!» molili so dobri ljudje za-njo, nekateri pa so z glavo zmajevali, češ: «Kaj bodo počele sedaj sirote, brez očeta, brez matere, in najmlajša stara še-le dve leti?» Lahko si mislite, mladi čitateljčki moji, koliko je trpela sedaj uboga Rezika!

Kakšna žalost je bila doma v tisti revni koči! Mati so ležali mrtvi, mali bolniki so bili sicer nekoliko okrevali, a ne do dobra. Najmanjša, Lizika, se je še vedno stiskala k materi, ker siročica ni vedela, da so mrtvi; druga dva bolnika pa sta jokala na svojih posteljicah za dobro materjo: «Mar bi bil jaz umrl mesto matere», vzdihoval je Ivan. «O kam bomo šli sedaj brez matere», tožila je Katarina. Rezika sama se je še držala po koncu. Pokleknila je pred podobo križanega Jezusa ter molila za dušo rajnce matere. Milo se jej je storilo, ker mati niso nič slovo mogli vzeti od otrok; tudi njej niso nič naročili, kaj naj stori z mlajšima sestricama; naročiti pa niso mogli, ker so bili ves čas boleznih zme-

šani, tako, da niso poznali nikogar, niti svojih ljubih otročičev. Toda Rezika niti sedaj ni obupala, saj je imela trdno zaupanje v Boga. «Vidita, Ivan in Katrica, sedaj smo sirote», govorila je bolnikoma, «očeta nimamo, mater nimamo na svetu več. Toda nič se ne bojmo; naš oče bo sedaj toliko bolj nebeški Oče, in naša dobra mati bo Marija. Marija pa nam ne bo umrla nikoli.»

Tako so se tolažile sirote. Med tem pa so prišli v hišo štirji možje in so zabíli mater v leseno rakev in so jo nesli vén iz kočé tja k farni cerkvi v mrtvašnico. Mil jok so zagnali otroci, ko so jim odnesli mater iz kočé, pa nič ni pomagalo; ker je bila bolezen nalezljiva, ukazal je župan, da Vidovka ne smé ležati doma na mrtvaškem odru, temveč da jo morajo precej nesti v mrtvašnico. To vam je bil žalosten pogreb. Noben drug ni šel za rakvijo, kakor Rezika in nekaj soséd, katerim se je smilila uboga Vidova družinica. Položili so rakev v mrtvašnico; poleg rakve je gorela lučica. Otroci, iz šole gredoč, so plezali na pokopališčni zid in s prstom kazali v mrtvašnico, češ, tam ležé Vidova mati, ki so imeli vročino. Blizu pa si ni upal nobeden, bilo jih je strah. Rezike pa ni bilo nič strah, in rada bi bila ostala pri materi ves čas, da je le smela. Čez dva dni so skopali na pokopališču jamo, tam blizu onega groba, v katerem je počival kočar Vid, in položili so v jamo ženo njegovo, Vidovko.

VI.

Vse to natanko vem, kako se je zgodilo, ker sem bil sam v tistem kraju. Dobro sem poznal Vidove. Precej po pokopu matere Vidovke pa sem moral zapustiti tisti kraj, vsesti sem se moral na železnico, pa iti drugam, doli proti beli Ljubljani. En mesec nisem nič zvedel, kaj se godi v vasici Ž. tam na Gorenjskem. Nekega dne pa srečam znanega moža od tam gori. Stopim k njemu in ga hitro vprašam: «Kako je kaj pri Vidovih?» — Mož me začudeno pogleda. «Ali še nič ne veste?» pravi. »To vem, da so Vidova mati umrli, drugega pa nič.» — «O Reziiki ne veste nič?» vpraša dalje. — »Nič, čisto nič ne vem», odgovorim. «Povejte mi vi kaj.» — «O, to je žalostna povest», odvrne mož, «kaj takega še

nismo doživeli. Včeraj smo jo pokopali». — «Za božjo voljo! Rezika je umrla?» zakličem jaz ves prestrašen. «Kako je to mogoče?» — «Umrla, umrla. Vedite, da je vse jokalo včeraj, ko so jo pokopavali. Takega otroka ni z lepa.» — «Ali kaj pa jej je bilo?» vprašam zopet. — «O, to ni čudno, da je prišlo tako daleč. Koliko je pa reva trpela. Prej še, dokler je živel njen oče, delala je nad vse pridno, da je le več zaslužila in dala domov za bolnega očeta, potem pa, ko so zboleli vsi za vstjo in nazadnje še mati, trpela je ona največ. Vsako uro, po noči in po dnevi, morala je biti na nogah, ker vedno jo je ta ali oni bolnik klical. Spala je na tleh, več tednov le ubogo malo. Vrh vsega tega je morala pa dihati tisti okuženi vzduh, ki je bil v koči; bila je kočja takorekoč zastrupljena od te hude bolezni. In tako je dobila tudi Rezika kal bolezni. Nekaj časa po materini smrti je še stregla malima sestricama in bratu, a slednjič se je pokazala bolezen na njej; imela je vročinsko bolezen; vsem se nam je v srce smilila dobra Rezika; vsi bi ji bili radi pomagali, pa pomoči pri ljudeh ni bilo več za-njo. Šla je za očetom in materjo, in so jej tudi grob izkopali tik materine gomile.»

Solze so mi prišle v oči, ko mi je pravil mož o smrti dobre Vidove Rezike. Oh, bila je tako dober, nedolžen otrok, res kakor angeljček!

«Kaj pa z drugimi Vidovimi otroci?» vprašam na-
posled.

«Vsi so ozdraveli. Ivana je vzel boter, ki je čevljar, da ga izučí čevljarstva; Katarina bo ostala pri sosedu; najmanjšo hčerko, Liziko, je vzela pa teta k sebi, da jo bo lepo po krščansko zredila. V kočjo se je priselila stara zasebnica, da jo varuje, dokler Ivan ne odraste. Po Reziki nam je pa vsem hudó, to vam moram reči.»

«Rezika je dala najlepši izgled otrokom, kako morajo ljubiti stariše», opomnim jaz.

«O, to so tudi naš gospod župnik rekli otrokom: ‚Otroci,‘ rekli so, ‚poglejte, kaj je Vidova Rezika stčila za svoje stariše: za očeta je skrbela in je dala za-nje vse, kar je zaslužila; materi je ljubeznivo stregla in molila za-nje, ko so bili bolni, da, celó življenje je dala za-nje, ker prav takrat je dobila smrtno bolezen, ko je

bila doma pri bolni materi. Pa vendar je bila vedno vesela; vse je delala iz ljubezni do Boga, ker je božja volja, da otroci ljubijo svoje stariše in da jim pomagajo, če so v potrebah. Posnemajte dobro Reziko tudi vi.»

Tako so učili gospod župnik. Jaz pa vam rečem še to-le, ljubi moji: Bog je zapovedal v četrti zapovedi: Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in ti bo dobro na zemlji. Rezika jih je spoštovala in ljubila, in kakšno plačilo je dobila? Dolgo res ni živela na zemlji, zato jo je pa Bog poklical k sebi, kjer bo pri ljubih stariših in med angelji živela dolgo, dolgo, vso večnost; ni se ji godilo dobro na tem svetu, zato se jej pa toliko boljše godi tam gori pri nebeškem Očetu in pri Jezusu in Mariji, kjer ni več smrti in nobene solze in nobene žalosti več. Ljubi prijateljčki, živimo tako, da bomo tudi mi prišli za Reziko tja gori.

J. Debevec.

Deklici.

Vidiš cvetko, dete moje!
Lepo belo kakor snég;
Radostno srcé, okó je,
Ko jo gledam brez vseh pég.

Hčerka, veš kaj ti pomeni
Svetlobelih žar peres?
Cvetko to najbolj mi cenj,
Ona biser je nebés.

Ali veš, kako se zove?
Saj o njej si čula že,
Med cvetličjem najbolj slóve,
Lilija ji je imé.

To cvetličje, ta heloba
Zlata ta sredinica:
To prezala je podoba
Znak nedolžnega srcá.

Lilija, o cvetka mila!
Si Mariji bila v dar,
Jožefa lepo krasila,
Kjer cvetiš, je blagodar!

Hčerka mila! Bog ohrani
V srcu ti ta cvet blestéč,
Tudi, ko ne bo na strani
Tebi, ljube mame več.

Mavrica.

I.

Do hudi nevihti se je na nebu prikazala krasna mavrica. Trije pridni otroci: Mirko, Jožek in Anica, ki so se ravno na vrtu igrali, jo veseli zagledajo. Neizrečeno se jim lepa zdi.

Mali Jožek pravi: «Oj, kako je to lepa barva in koliko je je, — in glejta, kako nizko je že, tam le za hišo na drevesu! Jaz pa grem in bom splezal na vrbo, pa si je bom nabral toliko, da bom pobarval vse podobice, pa še vama bodem podaril.»

Mirko, ki je bil že večji in je v šolo hodil, se mu na glas zasmeje in pravi: «Oh, kako si ti nespameten; kaj meniš, da so to take barve, kakor so ti

jih lani teta kupili za god? Jaz imam doma lepo križico, v kateri sem bral o nekem dečku, ki je bil tudi tako nespameten, kakor si ti. Ko je nekoč zagledal mavrico, je letel in dirjal tje k staremu drevesu; a ko je prišel do drevesa, ni

videl družega nič, nego le dež. Ves moker se je vrnil domov, in je očetu pripovedoval celo dogodbo. Oče so mu pa povedali, kako je bil nespameten, da je šel k drevesu barv iskat. Mavrica se tako naredi, če solnce v deževne kapljice sije, kakor se tudi v naši cerkvi napravijo take lepe barve, kadar solnce posije skozi stekleni lesteneč (luster). To so nam tudi v šoli razlagali.»

Anica vsklikne: «Oj škoda, zdaj je pa na enkrat mavrica zginila; kam je neki šla?» — Mirko pravi: «Ali si tudi ti tako nevedna? Le poglej tje na uno stran proti solncu; oblak je solnce zakril, in zato sem vama pravil, da solnce naredi mavrico. Vidiš Jožek, kako bi se bil opekel, ko bi bil šel na vrbo barv nabirat!»

II.

Zvečer so otroci doma pripovedovali, kako so se na vrtu igrali in potlej mavrico gledali pa razlagali. Jožek in Anica sta hvalila Mirkota, kako jima je iz bukvic pripovedoval, in pristavita, kako rada bi znala tudi brati, da bi mogla čitati prelepe zgodbice.

Zdaj se oglasé oče in pravijo: «Mirko, ali si jima pa tudi povedal nauk, ki ga knjiga pristavi tej dogodbici?» — Mirko. «Ne, tega pa nisem, sem bil že pozabil.»

Oče: »Ravno to je pri branju vselej glavna reč — nauk. Knjig ne berimo kar za kratek čas, marveč, da se iz njih kaj naučimo za življenje. Zapomnite si toraj: Kakor mavrične barve, taka je tudi slava tega sveta; zdí se nam sicer, da je nekaj stalnega, pa je prazna senca. Mavrica nastane, kadar z nasprotne strani solnce sije na deževne kapljice. Le kar se v nebeškem Solncu odseva, le kar za Boga storimo, le ker ima pred Bogom ceno, to velja, vse drugo nič. Tudi naše življenje je kakor kapljica na veji; ko zatone solnce, solnce našega življenja, v smrtni senci se razprši vsa naša svetna čast in slava, kakor se hipoma pozgubi sedmero-barveni žar krasne mavrice, kadar solnce zgine!»

III.

Nato pa mati sežejo v besedo, rekoč: «Meni se pa druga zgodbica o mavrici, ki je v knjižici, še lepša zdí. Mirko, skoči po knjigo in preberi nam jo!» Kakor bi trenil, je Mirko s knjižico pri mizi in že ima odprto 10. stran ter začne brati: «Šesta povest. — Zaklad božje mavrice. Lenka je nekega spomladnega deževnega dne gledala skoz okno. Ko je nehalo deževati, zapazi mavrico

ter se zeló čudi prelepim barvam. ‚Ljuba mamica‘, reče čez nekaj časa, ‚ljudje pravijo, da iz božje mavrice vselej na zemljo pade zaklad in da ga najdejo le taki otroci, ki so v nedeljo rojeni — tedaj posebno srečni. Ali je to res? Kdo pa so taki otroci?‘ — Mati odgovoré ‚Seveda je mnogo nebeških zakladov, s katerimi se nič na svetu ne dá primerjati. Ni pa res, da so srečni le tisti, ki so v nedeljo rojeni. Taki ljudje, kateri najdejo nebeške zaklade, so pobožni in se povsod tako obnašajo, kakor ob nedeljah v cerkvi. Bodi tudi ti taka, pa bodeš gotovo našla nebeške zaklade.‘ — Lenka je bila čedalje pobožniša in boljša, pa je bila tudi čedalje zadovoljnejša in veselejša. Ko se je pozneje zopet prikazala mavrica na nebu, rekó mati: ‚No, Lenka, ali ne greš iskat zakladov Božje mavrice?‘ — ‚Ljuba mati‘, odgovori Lenka, ‚bila sem neumen otrok, ko sem vas to vprašala. Še-le zdaj razumem vaše besede. Vi ste mislili na boljši in dražji zaklad, nego je zlato.‘ — ‚Res je‘, odgovoré mati. ‚Zaklad, katerega sem mislila in ki je nad vsem bogastvom tega sveta, je le prava človeška sreča. Zastonj jo iščemo po vnanjem svetu; kajti najdemo jo le v pobožnem, dobrem srcu.‘

Dobro in čisto srce kdor imá,
Srečo najboljšo že tukaj pozná.»

Ko je Mirko z glatkim in čistim glasom prebral, sklenejo mati roké in s prosečim glasom pravijo: «Oj, ljubi moji otroci, bodite tudi vi vedno čisti in dobri, tudi vaše srce bodi vedno tako lepo in čisto, kakor prelepa luč mavrice na nebu. Solnce nebeških nauk in milosti božjih naj tudi v vašem življenju — v veselju in trpljenju — tako krasno odseva, kakor natorno solnce v deževnih kapljicah.

IV.

Tako so bili zdaj otroci zaverovani v prelepo mavrico, da se nekaj časa skoro niso nič drugega pogovarjali. Oglasi se še mala Anica in vpraša očeta: «Ata, je-li to res, kar sem slišala, da je mavrica tisti nebeški most, po katerem angeljčki iz nebes hodijo k nam na zemljo?» Vsi se zasmejejo tem detinskim besedam; oče

pa odgovoré: «Angelji ne potrebujejo nikakoršnega mostu, če hočejo k nam priti, saj so duhovi in ne potrebujejo ceste, kakor mi. Pač pa je mavrica v nekem drugem pomenu nebeški most, namreč za nas, da naše misli in želje k Bogu vodi. Mavrica naj nas vedno spominja na tisto grozovito kazen, ko je Bog po občnem potopu vesoljni svet pokončal z vodo zaradi grozovitih hudobij tedanjih ljudi, samo pobožnega Noeta je rešil ter z njim storil zavezo, da ne bode nikdar več sveta pokončal s potopom; v potrjilo te zaveze je Bog mavrico pripel na nebu. Kadar boste, otroci, mavrico zagledali na nebu, spomnite se, kako neskončno pravičen je Bog in vselej na novo sklenite, da se hočete ogibati slehrnega greha, osobito vsake nespodobnosti.»

«Ata», oglasi se še Jožek, «zakaj pa mavrico imenujemo tudi ,božji stolec?« — «Po vsej pravici jo smemo tudi tako imenovati», odgovoré oče. «Božji stolec je toliko, kakor božji sedež ali tron. Dokler bode svet stal, nas bode opominjala mavrica na neskončno pravico božjo, ki hudo kaznuje po zasluženju in tudi vse dobro poplačuje slehrnemu, kakor si zasluži. Na tronu pa kralj ne sedi samo takrat, kadar sodi, marveč tudi takrat, kadar milosti deli; zato je nam mavrica tudi spomin neskončne dobrotljivosti božje, je sedež milosti božje. O, kako je bil Noe hvaležen, ko je izstopil iz barke — on s svojo družino edini rešen na vsem svetu! S kako hvaležnim srcem je prvič gledal mavrico na nebu. Oh, otroci, bodite tudi vi hvaležni Bogu za vse, kar vam daje naravnost iz nebes ali pa posredno po dobrih ljudeh!»

V.

«Ker smo se že toliko zmenili nocoj o mavrici», nadaljujejo še oče, «ne morem si kaj, da bi vam ne pokazal prelepe pesmi o mavrici, katero se bodeš ti, Mirko, najprej na pamet naučil, pozneje pa tudi vidva, kadar hosta znala brati. Tako-le se glasi:

Biserna lestva se vspenja v oblak
 Spušča se onkraj na zemeljski tlak,
 Mavrica pisana, božji prestól.
 Angelji hodijo gor in pa dol,

Zláte kropilnice v rókah drže,
 Zemljo prezejno hladé in pojé.
 Góri na stolu pa Večni sedí,
 Kapljici vsaki on srečo delí;
 Pađe na polje — rodi zelenjad,
 Kane na drévje — obilen dá sad,
 Kaplja na njivi — dá žito zlató,
 Kaplja na trti pa — vince sladkó.
 Sreča se spušča na sleherno stvar,
 Kadar zaliva nebeški vrtnar.

Zlatopis.

V
 vigredi so zlati
 Dečki se igrali,
 Na zeleni trati
 Radostno skakljali.

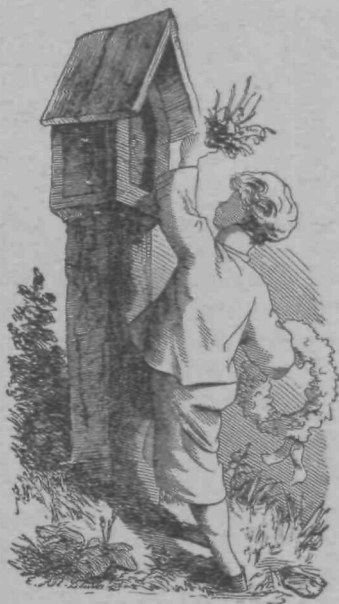
Mladega življenja
 So se veselili,
 S cvetja in zelenja
 Zalevence vili.

Ko so vence zvili,
 Skupno so hiteli
 K Mami božji mili,
 Slavljeni v kapeli.

S cvetom okrasili
 Detece so božje,
 Vence podarili
 Materi pred znožje.

Pesmice so krasne
 Jima v čast spevali,
 K njima čiste, jasne
 Dúšice dvigali.

Angeljčki nevidno
 S knjigo tam so stali,
 Družbico to pridno
 Z zlatom upisali.

Rad. Silvester.

Srčicu.

Oj srčice mladó,
Nedolžno in čistó,
Kako si ti lepó!

Nebeška Mamica,
O sveta shrambica!
Ti je zavetnica.

Presrečno si zares,
Radosti same kres,
Ljubav Božjih očes.

In božji angeljčki
So ti prijateljčki,
So ti čuvateljčki.

Spomladni lep je svét,
S cveticami odet:
Krasnejši tvoj je cvet!

Svetnikov vsih vrsté,
Ki tam Boga časté,
Se tebe veselé.

Glej, v tebi Ježček tvoj,
Prestolček ima svoj,
Raduje se s teboj.

Oj srčice! raduj
Se sreče, — skrbno čuj
In greha se varuj!

Radoslav Silvester.

Ustavljaj se takoj v začetku!

Nekega dné ste bili dve hčeri z materjo pred ognjiščem. Veronika, starejša hči, je naložila nekoliko polen na žrjavico, in je pihala s tako močjo, da je odletela velika iskra in padla na njeno obleko. — «Oh, moje oblačilo! moje oblačilo!» zavpije prestrašena deklica in, kar more, urno z obema rokama otrese iskro, da je lepo oblačilo ostalo nepoškodovano. Lizika, mlajša sestra, se vsled tega nenadnega krika močno prestraši in nevoljno pokrega Veroniko: «Kako moreš vendar zaradi take malenkosti napravljati tak hrup, kakor da bi bila že cela hiša v ognju!» Nato poprimejo mati besedo in pravijo Liziki: «Nespametni otrok! tvoja sestra ne zasluži graje; prav je storila tako in se ni osmešila. Zavpila je le zato tako hudo, ker je za lepoto oblačila tako skrbna. Ko bi ne bila kar takoj odpravila žareče iskre, njeno oblačilo bi bilo sedaj oškodovano in vse sprijeno.»

V tej dogodbici, predragi otroci, imate prelep in prekoristen nauk. Vsaka hudobna misel, posebno vsaka nespodobna misel, ki se vzdigne v vašem srcu, je podobna taki žareči iskrici. Ako se boste vselej takoj v začetku in brez odlašanja vojskovali zoper vsako zlobno misel in jo junaško zatrli s studom in nevoljo, ohranili boste svojo dušo vedno čisto in brezmadežno. Kder pa napačnega poželenja ne zatrè urno in brez odloga, pri njem se iskra razpiha v plamen in razvname v poguben ogenj. Takega srce se omaže z grehom in sramoto, in je v vedno večji nevarnosti časne in večne pogube.

Marija — mati sirotam.

Mati leži na smrtni postelji. Mali Dragotinček zrè žalosten vanjo.

«Mati», tako ihti deček, «vi ne smete umreti! Kakšen revček bom, ker me ne bo nihče več rad imel, nihče mi kruhka dajal?» — «O ljubi otrok», dé mati, «ljubi Bog čuje nad nami ter je tudi malim sirotam preskrbel prav dobro mater — najsvetejšo Devico — ki se je v Lurdu prikazala revni pastarici, kakor sem ti vže pravila. Ako bom umrla, prosi prav pobožno ljubo Mater božjo lurško, naj te varuje in skrbi za te.»

«Mati, kje naj jo pa iščem? Ali jo bom našel še v lurški votlini?»

«Ne, ljubi otrok, ona se je vrnila v nebesa in je ne moreš več videti, vendar pa čuje ona našo moltev, čuje tudi mojo prošnjo sedajle, ko tebe, ljubi otrok, njej izročam v varstvo. O ljubo dete», nadaljuje uboga mati, «obljubi mi, da boš ljubo božjo Mater vedno še bolj rad imel, kot si rad imel mene.» Ihteč se oklene deček matere okrog vratu. Mati mu položi roko na glavo: «Marija naj te blagoslovi; bodi tvoja mati. Ko me bodo pokopali, pojdi v mesto Lyon, tam so ljudje, tako sem slišala praviti, dobri in usmiljeni; ondi je več hiš siro-

tišnic, kjer sprejemajo sirote, katere jim pošilja Marija. O, dobra Mati božja bo skrbela zate, ljubo dete!»

Glava uboge matere omahne na blazino; govor jo je utrudil. Uboga mati, ubogi otrok! «O ljuba Marija lurška, bodi dobra mati mojemu Dragotinu!» šepne tiho žena, ter izdihne dušo Stvarniku v roke.

Mater so pogrebci zagreblj! sirota Dragotin je milo jokal ob njenem pogrebu. Potem se je podal na pot proti mestu Lyonu, kakor mu je bila naročila mati ter je ihtoč molil: «Ljuba nova mati, jaz ti obljubim, da

te bom ravno tako rad imel, kot sem imel rad pravo mater.

Imej me tudi ti rada. Kaj ne, saj me slišiš?» je dejal ter se ozrl v nebo. In zdelo se mu je, kot bi ga presveta Devica slišala in pogumno je šel po poti naprej.

mati, «o, pusti mi mojega Henrika, saj je on moje edino veselje na svetu. Vsi moji so šli že na oni svet; ako mi pa vzameš otroka, o potem pa vzemi še mene, ker mi potem ni več živeti!»

«Mati, kako mi je hudo», zdihuje otrok, «mene duši, ne morem več dihati . . .» In iz prsi otroka se je čulo mrtvaško grgranje.

«O blažena Devica lurška, ali mi ne bodeš prišla na pomoč?» je molila mati. . . . «O kaj naj storim, kaj naj obljubim, da ostane moj Henrik še živ? O Marija, prosí, prosí . . .»

Malo dni poprej, ko je ljubi Bog mater vzel malemu Dragotinčku, je klečala imenitna gospa I. pri postelji svojega edinega sinčka, borečega se s smrtjo. Bila je ta gospa I. vdova; mož jej je umrl za jetiko. «O Bog», molila je užaljena

Zastonj. Henrika je pograbila smrt. Ko je izdihnil otrok, se uboga mati ni dala potolažiti; neizmerno je jela žalovati. Nihče je ni mogel pomiriti. Zapustila je kraj, ki jo je spominjal smrti ljubega jej otroka, ter se je napravila na pot v svojo rojstno hišo, kjer je preživel srečna mlada leta. Pot je držala čez hribe. Solnce je že zahajalo, ko se je voz približal zadnjemu holmecu, ki je zapiral še pogled na rojstno hišo. Gospa I. stopi iz voza, da bi s svojo zvesto strežnico Katarino dihala gorski zrak, ki jej je prej tako ugajal, ter gré peš v hrib. S holmca ugleda naposled očetov grad, stoječ med starim, košatim drevjem ter otožno opazuje ljubljeni kraj, kjer želi pozabiti svojo neomejeno žalost. Tedaj zazvoni: «Ave Marijo» in glas zvona odmeva milo od gorâ. «O, preljuba Devica lurška», moli gospa I., »stôri z menoj po svojej volji . . . Kaj zahtevaš od mene? Glej, jaz sem tvoja služabnica.»

Ob potu med lepim in visokim drevjem je stala podoba Naše ljube Gospé lurške; uboga mati poklekne prednjo. — Na spodnji stopnici pa sedi deček, star blizo toliko, kot njen umrli Henrik. Deček je bil bled, truden ter je milo jokal. Gospa I. se ustraši ter je mislila iti urno naprej; pa deček se jej zasmili; sklone se ter vpraša: »Kaj pa ti tukaj delaš, moje dete?»

«O gospa, jaz sem tako truden, da ne morem naprej; tudi nisem od danes zjutraj še nič jedel in sem celi dan hodil.»

«Kam pa greš?»

«Moja mati so mi umrli; nihče se me ni hotel usmiliti in sedaj grem v Lyon, da me spravi ljuba Mati božja lurška v veliko hišo, kjer sirote sprejemajo.»

Gospa I. ga nepremično gleda ter misli na svojega sina . . . «Kaj so mi mari tuji otroci?» reče naposled ter vrže otroku novec. Denar pade na tla, deček ga začuden pogleda.

«Jaz sem lačen», zastoka milo otrok. Strežnica Katarina je bila dobra duša; zasmili se jej deček v srcé, vendar si ne upa nič reči.

«Kaj so mi mari tuji otroci», ponavlja gospa I. ter sede zopet v voz, ki naglo oddrči. — «Katarina, ali ni tožil deček, da je lačen?»

«Seveda, milostna gospa, in če se ga nihče ne usmili, bo po noči umrl glada in mraza.»

«Umreti pa ga ne smem pustiti; zatožil bi me mojemu Henriku, če pride v nebesa. Reci, naj konji obstojé, Katarina! . . . pojdi po dečka; naj sede spredaj poleg Petra.»

Ko je voz oddrčal, je začel deček milo plakati. — «O ljuba sveta Devica lurška, ti moja nova mati, o pomagaj mi! Jaz ne morem več naprej, mrači se in jaz bom umrl lakote in mraza!»

«Ne, ne», reče milo Katarina, «ti ne bodeš umrl. Pojdi z menoj.»

«Ali te je poslala ljuba Gospa?» vpraša. Katarina mu pa veli vsesti se poleg voznika ter mu dá kos kruha, katerega je deček željno povžil.

«Deček bi danes ponoči zmrznil ali pa umrl lakote», reče na to zvesta strežnica gospej; «rešili ste mu življenje, milostna gospa!»

Podoba Henrika je stopala zopet večkrat pred dušne oči materi in zdelo se jej je, kot bi se jej zahvaljeval za ljubezen, ki jo je skazala tujemu dečku ter govoril: «Mati, vse sirote so moji bratci. Če se sirote usmiliš, lepšaš moj venec z novimi cveticami.»

Mrtvaško tiho je bilo v starem gradu, v katerem je pred časom odmeval vesel otroški krik; nekako strah je bilo gospo I. v tej tihoti . . . Nikogar več nima, kogar bi še ljubila . . . Umrla bi rada . . . Drugo jutro se odpravi zgodaj v kapelo. «Moj Bog», tako je molila, «daj mi moč v žalosti! Presveta Devica lurška, jaz sem tvoja dekla. Stôri z menoj, kakor hočeš. Srce moje je globoko užaljeno, jaz ga tebi izročim. Stôri ž njim po svoji volji.»

Katarina je videla gospo iti v kapelo; poznala je dobro srce njeno ter je peljala tudi Dragotinčka tje.

Gospa I. se je prestrašila, ko so se vrata kapele odprla. — «Zopet ta otrok», govori s seboj, «srce me boli, če ga vidim», ter obrne glavo proč.

Katarina veli dečku poklekniti. «Ali znaš moliti?»

«O seveda; z materjo sem moral vsak dan moliti.»

«Dobro dete, moli na glas.»

«Moj Bog», moli otrok, «ki se usmiliš ubožčkov in sirot, usmili se mene. Najsvetejša Devica lurška, ti veš, da so mene mati na smrtni postelji tebi izročili, o

bodi tedaj moja mati!» — Malo je prenehal potem pa pristavil jokajoč: «Ko so mati še živeli, sem molil: ‚Moj Bog, ohrani jih zdrave‘; sedaj, ko so mrtvi, te

prosim, daj zdravje tema gospema, ki ste tako dobri in mi kruha dali.»

«Ne, ne», reče na to gospa I., «več se ne bom ustavljala povelju najčistejše Device; ona mi je poslala tega dečka, moj naj bode.»

Hitro vstane in prime dečka za roke. «Prav je, ljubo dete, da se zahvališ najsvetejši Devici; ona te je pripeljala sem k neutolaženi materi. Ti boš tukaj ostal; jaz bom za-te skrbela.»

Gospa I. je zopet pokleknila ter izročila dečka dobri Katarini.

«Sedaj je milostna gospa rešena», si misli ta; ljubezen do otroka ji bode zopet dala veselje do življenja.» Dragotin je postal priden mladenič. Gospa I. ga je vzela za svojega in sedaj je on njeno veselje in čast. Ljubezen do Marije ga vodi v vseh delih.

Uslišala je tako Marija prošnjo dveh mater in molitev uboge sirote.

R.

Angeljčkova svaritev.

Dete, kaj si pa storilo?

Danes nisi nič molilo,
Nimaš se nadjati sreče;
Ali nič te vest ne peče?

Srečen tak ni, ki ne moli,
Ne doma, še manj v šoli;
Tavalo boš krog betežno,
Oj zakaj si nehvaležno?

Čul nad tabo noč sem celo,
Da te hudo ni zadélo;
Da si zdravo se vzbudilo;
Ti pa náme si zabílo.

Si zabilo, dete — name,
Nisi čulo dobre mame,
Ko velela je moliti,
Si začelo se ihtiti.

Glej, že čas se v šolo bliža,
Nisi še storilo križa!
Trmasto še zdaj se vstavljaš;
Britko žalost vsim napravljaš.

Kaj pri Bogu bom sporočal?
Kako tebe priporočal
Bodem Materi Mariji,
Ko se udajaš hudobiji?

Pojdi na navadno mesto,
Pred svoj križec, moli zvesto,
Moli srčno in iskreno,
Vse ti bode odpuščeno.

Bog uslišal bo molitev
Spoved bode zadostitev,
Jaz te vodil spet bom srečno,
Kdaj pripeljal v radost večno.

Rad. Silvester.

Pod snegom.

Hvala Bogu! konec bo te dolge zime, in zopet pride mila pomlad — tako si morda že kedaj zaklicalo letos, ljubo dete, ali pa si vsaj slišalo, da so tako vzdihnili oče ali mati, ki bi radi videli, da bi sneg zlezel z njiv, da ne bi pozebla ozimina. Hvala Bogu! tako kliče ob koncu zime tudi marsikateri bolnik, ki je ležal morda več tednov in ni smel na prosto; sedaj pa sije pomladansko solnčice, in bolnik smé iti pred hišo na klopico, gret se in veselit ljube pomladi. Hvala Bogu! tako moraš reči tudi ti, če te je ljubi Bog obvaroval vsakošne bolezni. A jaz poznam nekega dečka, ki bi bil to zimo kmalu zeló zeló nesrečen. Le poslušaj, kaj se mu je zgodilo. Jakec, tako mu je bilo imé, je po navadi šel vsako dopoldne v šolo. Nekega jutra se pa polení in ostane doma z izgovorom, da ga trebuh boli. Nekoliko ga je morda res bolel, pa ne toliko, da ne bi mogel v šolo. To bomo precej videli.

Ura je bila odbila že devet in vsi dopoldanski učenci so bili odšli v šolo. Nekateri dečki iz popoldanske šole pa so se začeli zbirati na hribčku, ki je bil takoj nad vasjo. Bil je lep zimski dan, solnce je prijetno grelo, da jih ni nič zeblo. Pa kaj meniš, da so naši junaki križem držali roke? Sneg je bil tako mehak, tako pripraven za vále. «Naredimo vál!» zavpije eden. «Haló! vál, vál!» vpijejo drugi. In vržejo najprej kepico v sneg, in kepica se začne valiti po hribu in je vedno večja, vedno debelejša, ker zmirom več snega se je prijemlje. Sneg je bil tedaj debel. Kmalu imajo močan vál in že se morajo nekoliko upirati, da ga spravijo čez ravninico, ki je bila sredi griča. To je bil krik in vik! Prišel je tudi Jakcu na ušesa in ni se mogel premagati, da ne bi šel pogledat, kolik vál bodo privalili ctroci po hribu doli. Hitro se obuže ter se zmuzne iz hiše. Kmalu je bil pod hribom. Dečki so bili privalili vál tisti čas ravno čez ravninico in prišli z njim do roba. Kar srcé se jim je smejalo, ko so pogledali nizdol in videli, kako jo vál popiha vse vprek in kako se narašča in se odebeli.

Že ga mislijo suniti dalje, kar zagledajo Jakca spodaj. «Beži, Jakec, beži!» kliče eden, vpijejo drugi. Pa Jakec jih morda ne sliši, ali pa noče slišati, in stoji na mestu. Vál se pa naenkrat oživi, izmuzne se dečkom izpod rok in drk! drk! drsi nizdol, vedno hitreje. «Ubogi Jakec! beži, ne vidiš, da gré vál naravnost proti tebi?» Pa vál ni več čakal. Z veliko silo jo prilomasti do Jakca in preden se revček umakne, podere ga na tla in ga zakoplje v sneg, vál sam se pa nad njim razbije. Naenkrat je bil tam velik kup snega, Jakca pa nikjer.

Strah prevzame naše učenčke, in od strahu se razpršé na vse strani, vsak na svoj dom. Sam Bog vé, kaj bi se bilo zgodilo z našim Jakcem, da ni zapazila te nesreče njegova starejša sestra, ki je ob istem času sneg odkidavala izpred hiše. Vsa trda od strahu zaupije domačim: «Pomagajte, pomagajte!» ter letí k sneženemu kupu in začné hitro z lopato razmetavati sneg. Kmalu pritekó še sosedovi in vsi grebejo sneg narazen. Bali so se, da bi se revež ne zadušil, zato so tako hiteli. «Nikar z lopato odmetavati!» opomni sosedov hlapček Jakčevo sestro, »da ga ne zadeneš». Pa opomin je prišel prepozno. Krik se zasliši izpod snega. Jakec je bil rešen, odkopali so ga, toda zeló je bil poškodovan. Lopata ga je bila mahnila po glavi, da se je ves stresel, in ta nesrečni vál ga je potrl takó, da še hoditi ni mogel. Nesli so ga domov in ga položili na posteljo. Revež je bil ves bled od strahu in pa tudi od bolečine. Strah mu je sicer prešel, toda bolečine so ostale, in zlasti noga ga je zeló bolela. Pa niso vedeli, kaj jej je. Poklicali so torej po izkušenega domačega zdravnika, da bi dal in nasvetoval zdravila. Pa kako se vsi začudijo in znova prestrašijo, ko modri mož preišče nogo in pové, da je zlomljena. «O ti nesrečni vál, koliko hudega si mi storil!» zdihoval je ubogi deček. Zdravnik mu sicer nogo naravna, toda ukaže mu, da ostane v postelji, dokler ne bo trden. In tako je Jakec ležal več dni v postelji, in bolela ga je noga. V tej bolezni obiskal sem ga tudi jaz, in poslušaj, kaj sem mu rekel. Rekel sem mu: «Ljubi Jakec, bodi Bogu hvaležen, da si še živ prišel izpod snega. Koliko ljudij je zasul že sneg, da niso nikdar več videli belega dné. Uči se pa iz tega dogodka,

ljubi moj, (in to pravim tudi tebi, ljubi otrok,) uči se te-le resnice: Res nevaren je sneženi vól, toda še nevarniši je en drug vól, in ta je — greh; sneženi vól je zlomil Jakcu nogo; greh, smrtni greh, pa bi zlomil tvojo dušo, dete moje, tako, da ne moreš nič več hoditi po dobri poti in tudi domov, k Bogu, ne moreš priti, če te božji Zdravnik, Jezus Kristus, ne ozdravi; sneženi vól je Jakca zakopal pod sneg, oh, smrtni greh pa, dete ljubo, je že marsikatero dušo zakopal v pekel, v večno pogubljenje. Varuj se torej smrtnega greha najboj; kajti če te prav sneg pokoplje, da le duše ne zakoplje, pa je dobro. Dokler boš brez greha, vsaj brez velikega greha, boš zmirom lahko hodil po pravih potih in boš prišel tudi domov — k nebeškemu Očetu.»

J. Dibevec.

Za uboge verne duše v vicah!

Ali moliš pridno za one uboge duše, katere so še v vicah, katere si same ne morejo nič pomagati, pa tako težko čakajo, da bi bile že skoro rešene? Tudi otroci že lahko pridejo v vice.

Pred nekako 1700 je bilo hudo preganjanje kristijanov v Afriki. Med drugimi je bila v mestu Kartagini v ječo pahnena neka pobožna žena, Perpetuva po imenu. Njen sedemletni bratec je bil nekoliko poprej umrl za neozdravljivo boleznijo. — Nekega dné so kristijani skupno molili v ječi. Sv. Perpetuvi se zdí, kakor bi slišala neki glas, ki imenuje njenega brata, na katerega ni mislila več, odkar je bil umrl. Zarad tega se začne jokati in spozna, da mora zanj moliti, kar tudi takoj stori. Naslednjo noč je imela prikazen, katero je sama popisala nekako s temi-le besedami: «Videla sem Dinokrata; prišel je z nekega temnega kraja, kjer je bilo še veliko družih, vroč, močno zasopen in ves potán. Njegovo obličje je bilo blede, prašno in še je krvavela

rana, vsled katere je bil umrl. Med njim pa med menoj je bil velik prostor, da nisem mogla k njemu priti. Poleg njega pa je bil studenec poln vode. Vstopil se je na prste in poskušal piti, pa ni mogel, ker je bil vodnjak veliko višji nego on. Zeló sem bila žalostna zato, ker ni mogel piti; tù se zbudim ter spoznam, da moj brat še trpi. Toda upala sem, da mu bom mogla polajšati, in sem molila zanj ves čas, da smo bili odpeljani na

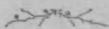

šotorišče v ječo. Bili smo namreč odločeni za gledišče, ki se je cesarju Getu na čast pripravljalo v šotorišču. Vedno sem molila in prosila sem noč in dan.

Tisti dan, ko so nas bičali, sem imela drugo prikazen. Zdaj sem videla lepo razsvetljen tisti kraj, kjer sem poprej v temi videla dečka Dinokrata. Oblečen je bil v prelepem oblačilu, lepo omit in osnažen. Rana v obrazu je bila zaceljena in videl se je le še obrunek. Kraj studenca je bil zdaj tako nizek, da je deček lahko

dosegel vodo. Na robu studenca je bila škudelica, napolnjena z vodo. Ko se je bil Dinokrat napil, tekel je k otrokom, da bi se igral z njimi. Jaz pa sem se vzbudila vsa vesela, in sem spoznala, da je rešen kazni.»

Tako je pisala sv. Perpetuva in malo dni potem je umrla mučeniške smrti ter bila v nebesih združena s svojim bratcem, katerega je bila iz vic rešila s svojo gorečo molitvijo.

Zatajevanje.

Blažena Katarina Emeriška je imela v nekem skednju obešeno podobo Matere božje z Jezuškom, pred katero je postavila v svoji detinski priprostosti kos lesa, ki naj bi pomenil altarček. Na ta altarček je pinašala vse, kar so ji podarili stariši in sorodniki, s trdnim prepričanjem, da vselej Jezusu veselje naredi, kolikorokrat si kaj pritrga. Tudi pri jedi se je zelo premagovala, in marsikaj pritrkala, da bi darovala Jezušku ali pa si je izbirala najslabših jedil. Ob taki priliki, ko si je kaj pritrkala, je rekla: «Tebi, o Bog, podarim, da nakloniš tistim revežem, kateri so najbolj potrebni.» — Kako junaško dejanje malega otroka! Mnogi otroci pa ne poznajo zatajevanja in se ne znajo kar nič premagati: povsod si izbirajo za-se najboljše in najprijetnije; povsod hočejo biti prvi in najimenitniši; vse bi radi sami imeli, kar srce poželi; ne zmenijo pa se za drugih želje in potrebe.

Lepi izgledi prvega svetega obhajila.

21. Temeljito pripravljanje, srečna smrt.

Frančiška Malvina O' Konor je bila rojena v Ameriki. Po smrti svojih starišev, v 12. letu, je prišla v Pariz, kjer je bila odgojevana v samostanu »presv. Srca«. V tem samostanu je lepa navada, kolikor mogoče

slovesno obhajati prvo sv. obhajilo. Za to sveto opravilo odbrane deklice se za nekoliko časa odločijo od družih, da se še natančneje poučujejo o sv. obhajilu ter skrbnejše pripravljajo s pobožnimi vajami in molitvami.

Najlepše se je pripravljala Frančiška. Prvo, s čemur se je hotela vredno pripraviti za veliki in najlepši dan svojega življenja, je bilo to-le: Njene učiteljice so jo opomnile na nekatere napake in slabosti njenega srca; po naravi je bila nagnena k lenobi, k občutljivosti in nepotrpežljivosti. Na vsak način hoče odpraviti te napake in se korenito poboljšati. Vsak dan si je natanko vest izpraševala posebno o teh nagnenjih; ob koncu tedna je primérjala število sedanjih napak s prejšnjimi; tako je kmalu lahko sprevidela, če je že res boljša. Taki dobri otročji volji je Bog obilno pomagal s svojo milostjo, in tako je deklica čedalje bolj napredovala v dobrem.

Da bi svoje grehe še laže premagovala, rabila je za drugi pripomoček to, da se je v malih rečeh zatajevala. Ker je bila slabotnega zdravja, morala je dalje spati, kakor druge gojenke. Pa kmalu si je jela očitati zavoljo tacega priboljška. «Sicer prav rada spim», je odkritosrčno rekla svojim učiteljicam, «pa če mislim na sveto mašo, bi vendar veliko rajše vstajala». Ko prednica ni hotela vstreči njeni želji, prosila je svoje sorodnike v mestu, naj posredovajo in tako je dobila dovoljenje, da sme vsak dan biti pri sv. maši. Meseca majnika je bilo za one gojenke, katere so se pripravljale za prvo sveto obhajilo, polurino premissljevanje v navadi. Frančiška je tedaj še bolj skrajšala si spanje, da je mogla tudi to koristno pobožnost z družimi vred opravljati. — Zavoljo slabega želodca so ji zdravniki prepovedovali postne jedi. «Žalost, ki jo zastran tega občutim», je dejala, «mi več škoduje, kakor en celi post». Večkrat se je s katerimkoli izgovorom premagala, da ni zjutraj prav nič vžila. Učiteljice so slednjič spazile, kar je tako skrbno skrivala, namreč, da to dela zato, ker tolikanj želi se v čem zatajevati, in so ji naravnost prepovedale. Na to je izdihnila: «Oh, toliko grehov sem storila s sladkosnednostjo, ko sem bivala še v Ameriki; ali mi ni treba zdaj pokoriti se zanje,

da bo Jezus očiščeno našel moje srce, ko si ga bo izvolil za svoje stanovanje?»

Tretji pripomoček za resnično poboljšanje in vredno pripravljanje k prvemu sv. obhajilu ji je bila *m o l i t e v*. Kadar in kolikorkrat ji je čas pripustil, šla je pred altar Gospodov; tam je bila skoro nepremakljiva, kakor mrtva za svet, vsa vtopljenjena v pobožnost. V tacih trenutkih se ni zmenila za celi svet, kakor bi ga ne bilo, videla je le Boga; videla ga je z očmi žive vere, in bolj in bolj se je vžigala njena ljubezen do njega, posebno ko se je spominjala na srečni dan prvega sv. obhajila. Še ginjlivejša je bila njena plamteča pobožnost pri sveti maši. Večkrat so jo videli v solzah tisti trenutek, ko so se mašnik obrnili proti vernim, kateri so pristopili k sv. obhajilu, in izgovorili besede: «*Ecce Agnus Dei*» — glej Jagnje božje! — Tudi zunaj cerkve si je prizadevala ostati zbranega duha. S svojimi prijateljicami že ni skor družega govorila, kakor vedno le o prvem svetem obhajilu in o presveti Devici. Kot sirota na zemlji je menila dobra Frančiška, da ima večjo pravico Marijo imenovati «svojo Mater». Posebno veselje je imela za njene podobe; precej denarja je izdala za-nje, kclikor namreč ji je še pripustila milodarna skrb za uboge. Z vernim prepričanjem nosila je čudodelno svetinjico Matere božje in je imela do nje detinsko zaupanje za smrtno uro.

Četrti pripomoček, katerega se je še poslužila Frančiška za zboljšanje svojega srca, je bilo *s r č n o k e s a n j e* za prejšnje grehe in slabosti. Nekoč je bilo pri krščanskem nauku govorjenje o spovedi; rečeno je bilo, kako dobro je pred prvim sv. obhajilom opraviti colgo spoved od vsega preteklega življenja; potem se je razkladalo kesanje. Otrokom je bilo pojasnjeno, kako grd je pred Bogom vsaki greh in koliko škodo napravi na duši. Ves ta nauk je segel Frančiški globoko v srce. Žalosti ji je skoro hotelo srce počiti. Zvečer jo je slišala neka učiteljica zdihovati, šla je tedaj gledat, kaj je in videla jo je — britko se jokati v postelji. Na vprašanje, zakaj tako žaluje, odgovori blaga deklica: «Oh, zakaj sem vendar tako pozno prišla v samostan svetega Srca! V Ameriki še nisem poznala vse nesreče, katera je v enem samem razžaljenju ljubega Boga; tukaj še-le sem

začela spoznavati to hudo, in jokam se zato, ker gotovo imam manjše kesanje, kakor druge, ki so boljše podučene, kakor jaz.» -

Učiteljica jo potolaži in pravi, da si more z molitvijo v kratkem času pridobiti vse milosti, katere že imajo znabiti njene starejše prijateljice, ona pa še ne. «Te ginjenosti», je pripovedovala potlej sestra redovnica, «sem se poslužila, da sem ji prigovarjala, naj popolnoma premaga vse prirojene napake. Odločno mi je obljubila, in res je bila od takrat bolj in bolj krotka, potrpežljiva in zdržljiva, čeravno se je morala mnogo premagovati, ker so jo nadlegovale razne bolečine. Vse je voljno potrpekla, le da bi prejela milost vrednega prvega svetega obhajila in pred vsem milost pravega kesanja. Videli so jo večkrat obledeti in jokati zbog prevelike bolečine; pa strežnice so slišale njene izdihljeje in tožbe vselej le s pristavkom: «Moj Bog, tebi darujem! Moj Bog, za-te naj bo!»

Nekega dné je rekla njena součenka kar na glas: «Ni težko natanko spolnovati postave, če ima katera tako srcé, kakor Francika.» Ta ni na to nič odgovorila, zvečer pa je rekla svoji učiteljici: «Ste slišali, kaj je rekla Aleksandrina; tudi vi veste, ali je res? Saj vendar tolikrat čutim nagnenje, da bi bila nepotrpežljiva, toda spomnim se na prvo sv. obhajilo!»

Sest dni pred velikim in imenitnim dnevom so imele obhajanke tako imenovane duhovne vaje ali eksercicije. Vsak dan so slišale nekaj kratkih nagovorov, so bile pripravljene za sv. spoved in so morale skor neprenehoma molčati. Frančiška je bila med vsemi najbolj zbrana. Zavoljo telesnih bolečin je bilo njeno prizadevanje toliko popolniše, pa tudi ravno zato toliko zaslužniše. Zobje so jo boleli in protin jo je mučil vseh šest dni; vendar je bila pri vseh eksercicijah, pa pri tolikih bolečinah naložila si je še kako prostovoljno zatajevanje. Ko so ji dali čašo mleka s sladkorjem, je rekla: «Saj je bilo mleko zadosti! čemu še sladkor? moram vendar Bogu darovati kako potrebo, ker zavoljo bolečin ne morem moliti.»

Gojenke so imele navado, kar so v pridigah slišale, ali pa svoje misli o tem, si na kratko zapisovati. Frančiška

ni mogla veliko pisati; le nekoliko pobožnih sklepov si je s svinčnikom zaznamovala. Iz teh njenih zadnjih vrstic se je videlo, kako resno voljo ima se prav temeljito poboljšati in dalje sveto živeti.

Dan pred svetim obhajilom, 31. majnika, šli so otroci k spovedi, da so prejeli sladko tolažilo, ki ga daja človeškemu srcu zagotovilo, da so odpuščeni vsi grehi. Predno je šla Francika k spovedi, poiskala je še prej sestro redovnico, ki je vodila obhajanke. Oklene se je in vsa v solzah pravi: «Oh, odpustite mi, veliko žalega sem ljubemu Bogu in vam storila.» — V tem samostanu je navada, da deklice, ki pojdejo prvičkrat k sv. obhajilu, precej, ko so spoved opravile, ogrnejo belo tančico v znamenje zopet dobljene obleke milosti božje. Frančiška prejme belo zagrinjalo iz roke svoje učiteljice, katera zopet vidi solze kapati, zdaj pa solze sreče in veselja.

Toda ravno tisti večer jo napade huda mrzlica, ki se je že nekatere večere napovedovala, in Francika mora iti v posteljo — ne vedoč, se bo li mogla drugo jutro pridružiti srečnim součenkam. Neizrekljivo jo je to skrbelo, pa po priprošnji Marijini je vse upala. In res, zjutraj se počuti veliko bolje in zdravnik pravi, da že smé vstati in v kapelo iti. Ob tem veselem naznanilu v nebeški radosti zažari njen obraz in dovolj čuti moči, da se sama napravi in gré za tovaršicami.

Sv. maša se pričné. Frančiška, vsa zamaknjena v Boga, pozabi svojo slabost in ostane na kolenih: večkrat so jo opomnili, naj se vsede vsaj za nekaj časa. Slednjič, slednjič pride Jezus v njeno srcé! Komaj konča zahvalnico, že se povrne mrzlica in deklica je primorana zopet se vleči. Bolezen je čedalje nevarniša, obilno krvi ji izteče iz ust in iz nosa. Frančiška zeló oslabi, komaj more še zavžiti nekoliko kapljic pomerančnega soka. Še perila niso smeli premeniti, ne postelje prestlati, da bi ji prevelicih bolečin ne prizadejali. Pa nobene tožbe ni bilo slišati iz njenih ust. Natihoma se je smehljala in zdaj pa zdaj polglasno molila nekatere besede. Če so prišli sorodniki in so se sočutno ž njo jokali, prijela jih je za roko ter ljubeznivo rekla: «Zakaj ste žalostni? V nebesa grem, da bom molila za vas.» Nikoli ni zahtevala,

da bi jo preložili, in če ji je sestra ponudila to malo polajšanje, je rekla: «Jezus Kristus je bil trdo pribit na križ; torej pač tudi jaz lahko ostanem, kakor sem.» Tistim, ki so jo vpraševali, kako ji je, je navadno odgovarjala: «Na križu sem», in pri tem se je ozrla na križ.

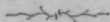
Med tem se je bližala smrt, in naša ljuba Francika se je pripravljala za ta zadnji korak, kakor se pripravlja otrok, ko se ima povrniti v naročje svojega očeta ali matere. «Mirna sem», je večkrat rekla, in na obrazu se ji je bral neizrekljivi mir; «moj spovednik so mi rekli: Ljuba deklica, svoje prvo sveto obhajilo si dobro opravila.»

Neko popoldne okoli štirih, ko je bila popolnoma pri zavesti, se ji je naenkrat spremenil obraz in veselo je zaklicala: «Z Bogom! z Bogom! Nič več nisem za ta svet; zdaj grem v nebesa, da zopet najdem očeta in mater. O kolika sreča! Tu pride presv. Devica po mene; oh, kako je lepa!» Potlej se ginljivo zahvali in poslovi pri svojih sorodnikih. Šest dni potem je bil njen smrtni dan. Vsi okrog nje so morali jokati, le sama je bila vesela. Dušiti jo je jelo, sestra ji je govorila besede: »Oče! v tvoje roke izročim svojo dušo.» Frančiška jih je ponovila in še tiho pristavila: »Grem v nebesa«. V tem hipu omahne glavica na sestriino roko in njena lepa, pobožna dušica zapusti našo solzno dolino.

22. Na dan sv. obhajila se varuj nepotrebne govorjenja.

Sv. Jedert ni na dan sv. obhajila govorila nobene besede, ako ni bila velika sila. Vsa je bila zamaknjena v Boga in božje reči. Kajti dobro je premislila, kako nespodobno bi bilo, usta, v katerih je bil Jezus Kristus, in jezik, na kateri je bilo položeno Jagnje božje, zlorabiti za nepotrebne pogovore ali celó grešne besede. — Bog sam ji je naznanil v nekem razodenju, kako zeló želi, da bi se obhajanci na dan sv. obhajila zdržali vsega nepotrebne govorenja, rekoč: «Kdor ne brzda svojih ust in svojega jezika, marveč si po sv. obhajilu

dovoli nečimerne, zvijačne, nesramne in opravljive pogovore, dela z manoj, svojim Gospodom, kakor bi ravnal človek s svojim gostom, na katerega bi lučal kamene, kadar pride v njegovo hišo.»

Sv. Cirilu in Metodu.

eselo slišal oznanilo
 Po zemlji je že mnogi rod,
 Poslancev zvestih si obilo
 Najvišji vzbudil je Gospod,
 Da najdejo se vse ovčice,
 Ki so zgubile pot resnice.

Gorečnosti preblage vneta
 Delujeta Ciril, Metod,
 Za čast nebeškega Očeta
 Slovanski gresta vnemat rod;
 Bolgariji se sreča bliža,
 Spoznala kmalo bo moč križa.

«O Bogoris! ti kralj mogočni,
 Odpri že Kristusu srce!
 Kaj morejo junaki močni,
 Kaj lok, pušice kaj ostre,
 Ko nekdej iz grobov mrličje
 Pred ostro sodbo Bog pokliče?

Glej časov zadnje prizorišče,
 Glej konec velikega dné!
 Ko sprazne takrat se sodišče,
 Se polnil raj bo in teme.»
 Tako Metodij poučuje,
 Po krstu Bogoris zdihuje.

Bolgarom že luč vere sije,
 In dalje hodi bratov par;
 Moravo še temino krije,
 Malikom še poklada dar.
 Razširja Svetopolk državo,
 Od dné do dné množi si slavo.

Metodij spet besedo resno
 Na srce knezu govori:
 «Moravsko tebi je pretesno,
 Minljive iščeš le časti,
 Čemu ti slava bo obila,
 Če se je duša pogubila?»

In Svetopolk in vsa Morava
 Spozna trojednega Boga;
 Glasno se mu razlega slava,
 Da Čeh jo peti se ravna,
 Že Bořivoj sta in Ljudmila
 Se greha izvirnega znebila.

Da je velika moč izgleda,
 Pokaže kmalu Češka vsa,
 Povsodi božja zdaj beseda
 Je našla rodovitna tla.
In Bořivoju in Ljudmili
 Vsi Čehi h krstu so sledili.

Že v senci križa dom slovanski
 Prebiva srečno nekaj let,
 In duh dozoril je krščanski
 Kreposti že prežlahtni cvet,
 Kak verno slušajo ovčice
 Življenja večnega resnice!

In čisti vrelci, ki jih pije
 Srce pobožno dan na dan,
 Po cerkvah naše domačije,
 Izvir imajo slavno znan:
 Ciril, Metod sta ga kazala
 Oj tisočera jima hvala!

—va.

Križi in težave otročjih let.

VII. Neposlušni pastirji.

Rudeča polna luna je priplavala izza hribov. Okrog Nadbrega, srednje-velike vasi, se je vzdigovala tanka meglica. Delal se je lep, gorek jesenski večer. Pod vasjo se je čulo mukanje krav, pa vriskanje in vpitje vaških pastirjev, ki so na koritu napajali živino.

Kmalu potem je pri Žerjavu, bolj na dolenjem koncu Nadbrega, kričal domači sin in pastir Urh: «Plavka! dima! k žlebu, á — nà, stoj no!» ter privezoval živino. Brat Rok in sestra Lizika pa sta gonila neubogljiva in reda nevajena teleta na svoje prostore.

«Kolikokrat sem že rekla», karala je mati Žerjavka svoje otroke, «da ne gonite tako pozno domu! Dvakrat bi bilo že lahko pomolzeno, pa mudite! Kje pa ste pasli? Pa ne, da bi bili zopet dol v ‚dovjež‘¹⁾ podili?»

«Zmiraj v ‚dovjež‘, kako pa da», govoril je za vse tri najstarejši Urh ter deval zakriviljeno palico v žleb pri durih; «v ‚zákotje‘²⁾ smo gnali, pa te grdobe kravje tako nagajajo! Pisana je zbezljalá, jaz sem tekel za njo, pa je nisem mogel doteči; zgubil sem jo.»

V tem je prinesel gospodar Žerjav svetilnico v hlev ter jo obesil na leseno kljuko ob zidu. «No, kako pa to, da je dima vsa krvava — glej, glej, rog ima snet! Kako vendar pazite na živino? Ali so se bodle, ali kali? Zakaj ste pa zraven, če ne branite! Saj pravim no pa še rečem, več ko jih je, slabeje je! Tako-le se zgodi, pa je žival deset goldinarjev manj vredna!»

Urh je nadaljeval svoj od očeta pretrgani zagovor, trdeč, da sta se tačas, ko je on lovil pisano, jeli bosti dima in plavka. Rok in Lizika si ji nista upala miriti, in tako je prišlo, da si je dima snela rog. «Mi ne moremo nič pomagati», dejal je končno in pozval na pričo brata in sestro. «Seveda ne moremo», bilo je kratko in boječe potrdilo.

¹⁾ «Dovjež» = ime vaškega pašnika poleg Save.

²⁾ «Zákotje» = ime Žerjavove senožeti.

«Oh, to je križ s takimi pastirji!» tožila je Žerjavka in žalostno ogledovala dimino prej tako lepo glavo: «ta si je rog snela, pisano so pa zgubili. Ko bi le sama domu prišla! Dal Bog in sv. Martin, da ne bi zašla do kake detelje! Bog nas varuj take nesreče! Otroci, zakaj vendar ne pazite; trije ste, pa ničesar ne opravite.»

Žerjav je bil močno nevoljen in skoraj bi bil spodil oba sina v senožeti in na bližnja polja iskat zgubljeno kravo, toda mislil si je: «Kaj bo otrok po noči zunaj? Strah ga bo in za kakim grmom bo stal. Prestraši naj se, ali pa prehladi — domu si brez pisane ne bo upal — in bolezen bom imel pri hiši. Najbolj pametno je, da grem sam pogledat.»

«Otroci! v hišo», velel je resno, «večerno molitev zmolite, potem pa spat! Večerjali ne boste, prenepazljivi ste». Sam pa je stisnil oklešek pod pazduho ter stopil po klancu navzdol, da bi poiskal pisano.

Poldrugo uro je hodil Žerjav po senožetih in klical pisano, a našel je ni. Čmeren in ves v skrbeh se je vrnil domu; žena in dekle so še pomivale posodo, otroci so bili že v postelji. In to je bilo tudi boljše zanje: kregani bi bili namreč brez dvojbe še enkrat; če bi bilo še kaj na vrh, ne vé se gotovo, neverjetno pa ni.

Naslednje jutro so Žerjavovi otroci zopet gnali na pašo. Dima je imela obvezan rog, pisane pa seveda ni bilo med drugimi govedi. «Iščite sami in poizvedujte pri drugih pastirjih ter priženite pisano domu, sicer bo pela palica», zabičal jim je pri odhodu oče.

«Ko bi doma vedeli, da smo včeraj pasli v ‚dovježu‘», pravil je Urh Roku in Liziki ter prigrizoval medeno hruško, «vsi trije bi bili tepeni. Le še dalje molčita, kakor sem vama včeraj naročil. Zato pa vama ne bo treba danes nikoli vračat iti. Jaz mislim, da je pisana v prod zašla ali pa šla pit na Savo. Danes moramo zopet gnati v ‚dovjež‘, da jo dobimo.»

Roka je pa to skrbelo, da bi ne bil naletel na pisano dolgavaški Trdin v kakem zelniku. «Akoravno ni delala škode njemu, samo da jo je videl na dolgovaškem svetu, pa jo je odgnal. Slaba se nam bode godila, ako jo je ujel.»

«Dobro nam res ne bode», pritrjeval mu je Urh, «ako je dima zdaj pri Trdinu. Toda mi bomo morali doma reči, da se je pripasla nemara iz ‚zákotja‘ noter do dolgavaškega sveta. Izdati se ne smemo.»

Prejšnji dan so namreč naši mladi znanci kljub očetovi prepovedi gnali v «dovjež». Tu ni treba nikoli vračati, pasti se sme «čez in čez». V senožetih pa ni dovoljeno živini prestopiti grmovja, in pastirji morajo vedno paziti. Tudi je v «dovježu» vselej dovolj družčine: pastirji bijejo «svinjko» ali «kozla», delajo «trden most», deklice pa se «nebeškljajo» ali pa se gredó «vsake vrste barve». Z jedno besedo: zabave dosti! Zato pa tudi vsakega nadbreškega pastirja tako vleče tja dol.

Toda Žerjavovih otrok neubogljivost je precej kaznovala nesreča. Ker je bilo v «dovježu» iz pol vasi živine skupaj, zbôdle so se krave, in Žerjavova dima je bila tako nesrečna, da ji je odletel levi rog. Pastirji vsega tega seveda niso zapazili. Kajti deklice so bile vse zatopljene v svoje igre, dečki pa so se ravno vojskovali ter tekli, kakor je poveljnik ukazoval, proti dolgavaškim senožetim. Da bi v vojski tudi kaj škode naredili, zažgali so dve kopici starega sena, katerega Gorkič, Trdinov sosed v Dolgivasi, še ni bil domu speljal. Potem so skakali čez goreče seno ter niso videli, kako je Trdin — največji sovražnik in preganjalec nadbreških pastirjev — zalotil Žerjavovo pisano v svojem zelniku. Godrnjal je nad otročjo lahkomišljenostjo in najrajše bi kil šel podit pastirje, ki so sosedu delali škodo, a mislil si je: «Bolje drži ga, ko lovi ga», ter se napotil z ujeto pisano proti domu.

Nadbreški pastirji so proti večeru položili v podobi križa na tleče seno par suhih vej, da bi po noči argeljci kurili, ter jeli peti:

«Domu ženimo,	Kje je tista meja?
Še pasimo;	Voda jo je vzela.
Kaj bomo delali?	Kje je tista voda?
Mejico kopali.	Golobčki so jo popili itd.»

Šteli in razločevali so vsak svojo živino. Žerjavovi pa vsi trije niso mogli dovolj naštetih, in poleg tega je imela dima poškodovan rog. Ker se pisana nikakor ni dala dobiti, poskusili so najprej jokati; pozneje se je pa

Urhu najpametnejše zdelo, ako jo tako zvijejo, da porekó doma: «V ‚zákotju‘ nam je pisana zbežljala, druge pa so se bôdle». Roka in Liziko je podučil, kako se jima je vësti. Da bodo drugi pastirji molčali in se ne vtikali v njegove zadeve, tega je bil prepričan popolnoma. Vedeli so namreč vsi: «Danes tebi, jutri meni.» Saj se to ni zgodilo prvič v nadbreškem «dovježu».

To jutro po opisanem nesrečnem večeru so tedaj prignali Žerjavovi otroci zopet v «dovjež». O pisani ni bilo ni duha ni sluha. Našo trojico je jelo skrbeti. Ves ljubi dopoldan sta dirjala Urh in Rok po produ in senožetih, ki mejé na «dovjež», a brez vspeha. Nič kaj veseli so gnali ob enajstih domu. Toda pisana je bila že v hlevu na svojem mestu privezana. Težek kamen se je odvalil našim znancem od srca. «Vidiš pisano, je že doma», vskliknil je prvi Rok; «mi jo pa iščemo. Sama je menda prišla». Bolj natihoma mu je odgovoril Urh: «Smo že dobri, nič bati, vse se je srečno izteklo!» Nato so nesli spraviti vrhovno obleko v hišo. Oče Žerjav je sédel resno za mizo.

«Rok! pokličí brž mater noter, pa sam tudi koj nazaj pridi», spregovoril je ter stopil proti vratom. Urhu, ki je hotel venkaj, zastavil je pot, rekši: «Počakaj, da se zmenimo». Nenavadna resnost osupne slednjega. A ni bilo časa premišljevati. Rok in mati vstopita, oče pa zatakne duri . . .

«Lepo delate, lepo!» začne Žerjav. «Sinoči ste me nalagali, da sem zaradi vas po nepotrebnem hodil po noči okrog in iskal kravo. Kdo vas je učil laži? — Ali vam nisem določno ukazal, da mi ženite v ‚zákotje‘, a vi ste gnali vendar v ‚dovjež‘! Pa to bi še prizanesel. Toda tam ne pazite na živino, ki sama ne vé, kaj je pravo; dva goldinarja odškodnine sem moral dati zdaj-le Trdinu, ker je dobil pisano na svojem zelniku. In še nekaj! Gorkiču ste požgali seno; ta bo tudi zahteval, da se mu povrne! — Vsi trije boste klečali na golih kolenih na ajdi in molili rožni venec. Kar precej!»

V kotu sobe je že bila posuta ajda na tleh, in Žerjav je prijel za roko Urha ter ga vedel tja, da nastopi kaznen.

«Saj nismo vedeli, da je šla pisana v zelje, mi nismo lagali», izgovarjal se je bojzljivo Urh.

«To je ravno slabo, da še vedeli niste; to posebno spričuje, kako pasete», zavrnil ga je kratko oče.

Lizika je jela glasno jokati, in Rok je ihtel. «Nama je Urh rekel, da ne smeva povedati, kje smo pasli», zinil je vendar Rok za-se in za sestrico.

«Naj reče Peter ali Pavel, lagati ne smete!» In oče je razvrstil kaznovance tako, da je bil Urh v sredi, Rok na levici in Lizika na desnici njegovi.

«Urh, ker si ju učil lagati, začni jima moliti rožni venec; vidva pa lepo za njim, kakor sta ga tudi včeraj ubogala.»

«Otroci, le lagati ne», svarila je ljubeznivo tuli mati svoje otroke, «to je greh, pa tudi sicer je laž grda. Le to si zapomnite, kar se ne stori, se tudi ne zvé'. Imejte pred očmi, da kjer laž kosi, tam ne večerja', to se pravi z drugimi besedami, nobena laž ne ostane dolgo skrita. Le lepo začnite moliti, pa poboljšajte se, da vas v prihodnje ne bo nikdar več doletelo kaj podobnega. Meni in očetu le žalost napravljate s takim ravnanjem, sebi pa nakopujete skrbi in kazni.»

Skrbna Žerjavka je šla kuhat kosilo, oče pa je nadzoroval deco. Molili so solznih oči med precej glasnim jokom rožni venec. Huda se jim je godila na ajci! Oj, to bôde! In ako si je hotel kdo kaj olajšati ter se je premaknil, pomnožil si je še bolj bolečine. Očetu so se sicer smilili, a ni jim dovolil vstati, dokler ni bila končana molitev. «Amen» dejali so otroci nazadnje ter proseče pogledali očeta, češ, naj bo že vendar dovolj.

«Ali obljubíte, da ne boste nikoli več kaj takega storili?» vprašal jih je le-ta resno.

Pokimali so z glavami.

«No, naj bo zadosti, toda zapomnite si to dobro.»

Sram je bilo vse tri, ko so se spogledali prestavši kazni. Potem pa sta šla Urh in Rok buče rezat za prešiče, Lizika pa je spirala peške bučine. Nekaj jih je bilo odmenjenih za seme, druge pa sta nameravala porabiti Urh in Rok po zimi za-se in za senice. Tiho so delali vsak svoje delo, tudi opoldne pri jedi ni nihče ričesar govoril. Bilo je vsem nekako tesno.

Popoldne so zopet gnali, a sedaj pa prav, kakor jim je bilo rečeno, namreč v «zákotje». Drugi pastirji so brž opazili, da Žerjavovi že imajo pisano; radovedno so jih spraševali: «No, kje je bila?»

«I, Trdin jo je ujel, in danes domu prignal», odgovarjal je Urh.

«Ali so bili doma kaj hudi?»

«Saj vsak po sebi vé, kako je.»

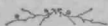
«E, ta Trdin! ta nam zmiraj neprilike dela; kakor duh pride za grmovjem, in če stopi krava za ped na njegovo posestvo, pa jo vzame.» Taka je bila sodba pastirjev o neljubem jim Trdinu.

V «zákotju» se je ta dan živina nenavadno rada pasla. Samo kake trikrat je bilo treba iti vračat in parkrat zavpiti: «Nazaj, pisan-á — pisana nazaj! — ha-á!» Ves drugi čas pa so imeli naši pastirji prost. Delali so si torej mehke sedeže iz zelenega mahu pod košato lipo in tudi zakurili so si.

Zvečer pa so prav zadovoljni s solnčnim zahodom vred pognali živino domu in nič niso premišljevali, kako naj govoré, da bo prav, nazadnje pa še vse eno ne bo prav. Spoznali so v svojem notranjem, da se gré s čistim srcem in dobro vestjo mirno proti domači hiši, dasi-ravno si tega niso pravili, kajti sramovali so se prejšnjega prestopka in kazni.

Pisana jih je izučila, da «zlo spredeno, je lahko zmedeno.»

J. Štrukelj.

Zaprtemu ptičku.

Glad te je v tičnico zvalil,
Ptiček ne boj se nikar!
Deček ne bode zabil,
Da si ti božja stvar.

Láhkó ti bode živeti,
V izbi ti bode topló
Kadar pomlad zasveti,
Deček izpustil te bo.

Drohen si, ptiček, in nežen,
Mraz bi te tukaj vzél.
Bodi le dečku hvaležen,
Da te je zimi otel!

Pevaj nad gorkim zapečkom,
Dokler ne mine hlad!
Pótlej pa leti z dečkom
V jasno solnčno pomlad.

A. Medved.

Jesen.

No, no, hvala Bogu pa Materi božji! To poletje, kako se je že vleklo, kakor predêno, ki ostane na motovilu! Ni ga že hotelo biti ni konca ne kraja! Kaj si mislite! Taka vročina, da bi se mi kmalu glavica spekla brez ognja. Zdaj vendar ta oblastni solnček ne bode imel vse oblasti gori na nebesu in doli na zemlji. In prav je tako! Zakaj bi tudi oblačkom in meglicam ne privoščil, da se malo znosijo nad nami poredneži. Pa še ti dolgi dnevi! Zvečer tako ob pozni uri k počitku, zjutraj pa je spet na vse zgodaj pomolil svojo debelo glavo skozi okno tisti sitni solnček in pomel s svojimi pretankimi iglicami moje zaspane oči. Prav je, da je poletje pri kraji — saj drugo leto že tako spet pride, ko ga bomo poželeli. Kako hitro se res naveličamo vsake stvari, če je še tako dobra in lepa! «Vsaka pesem je nekaj časa lepa», dejal je tisti kranjski možiček, ki je zibal Francoza. Tako so mi pravili.

Torej jesen, ti si tukaj! Oj, ti ljuba jesen, kako si prijetna! Res je, da nam opereš večkrat naše kožuhe po svojih napojenih oblakih, res je, da je vreme jeseni dostikrat jako pusto, res je, da nam voda rada nagaja, res je, da otrokom toliko kašlja napravljaš, res je, da jetične ljudi spravljaš pod zemljo, res je, da je blata po cesti, kakor prahu po leti. Pa kaj vse to, če se spomniš na prijetnosti, ki nam jih ponuja okorna jesen. I no, pa jih že naštej enkrat, katere so te prijetnosti, kaj ne da!?

Le poslušaj! Jeseni imamo novo obleko navadno, jeseni se začne spet šola, jeseni se lahko kuri na paši in krompir peče, jeseni je na polju vsega dovolj za naše mlade jezičke in želodčke. Zdaj jabolka tresemo, zdaj orehe otepamo, zdaj repo pulimo, zdaj korenje rujemo in spet doma obrezujemo. In kako dobra je bela repica za zobe. Oh, ta sladka repica — kar skomina me že zdaj. Jeseni so tudi koline na vrsti. S klobasami se ponašamo, toliko jih je: jeternih, krvavih, mesenih, riževih, kašnatih. In godlja je vsak dan na mizi, še po večkrat. Ajdovi žganci se nam smeja in zabela se cedi po njih, da se

jeziček kar oblizuje. Jabolka imamo zdaj pečena, zdaj kuhana. Preževce napravijo mati iz češpljevca, na peči pa se suše češplje in za pečjo orehi. Kamor pogledam, vse je polno, vse založeno.

In zunaj? Vse je rumeno. Drevje kaže orumenelo listje, fižol se baha s stročjem, debele in trde glave stojé

po zelniku, debeljača povija rmene storže, ajda se vidi po daljnem polju črna in zrnata, repa in korenje čakata človeka — vse za v usta. To, to je veselje! Kdo bi še trdil, da jeseni ni prijetno? Zato pa je meni jesen tako pri srcu, zato se je že veselim in iskreno pozdravljam. In še nečesa bi bila kmalu pozabila, kar mi je tako rekoč pred nosom. Oj ti ljuba vinska trtica! Poglejte

jo no! In v mojo košarico poglejte! Polno sem nabrala lepega grozdja. Kako sladko je to grozdičje za moja usteca. Kako že pravi pesem?

Sladek je njen sad,
Vsak ga vživa rad —

jaz tudi. In ti, prekanjena kozica, kaj mi brbaš v mojo košarico? O, poznam te, kaj te miče? Mene tudi. Toda le pojdi in obiraj grmičevje, v moje grozde pa mi nikar ne vtikaj nosu. Gobček tvoj je res pripraven, da bi zobal, a moja usteca še bolj.

Le ostani, ljuba jesen, pri nas, dokler si tako radodarna, le ostani vsaj do Vseh svetih, da nam bodeš še prešce delila, ali pa celó do 6. grudna, da bode Miklavž dovolj imel za nas otroke in da mu ne bode treba tako daljo z nebes doli nositi za pridne otroke.

To sem poredna, kaj ne? Vse moram izklepetati, kakor klepetec na strehi. No, da me ne boste vse prehudo sodili, češ, kako sem posvetna, naj pa še to povem, da me tudi to močno veseli, ker imamo v jeseni tako lepe pobožnosti: tu imamo prelepi praznik angeljev varihov; v jeseni je največ Marijinih praznikov; če smo v spomladi ves prelepi mesec majnik Marijo čistili in prepevali šmarnične pesmi, posvečen je zdaj ves mesec oktober nebeški Kraljici, ki jo častimo s sv. rožnim vencem, in ves čas od Marijinega vnebovzvetja pa do njenega rojstva je «Marijin čas», ko Marijini bogoljubni romarji tako veselo prepevajo po cestah in cerkvah Marijino slavo, da se razlega daleč na okrog — res «čez hrib in plan». Oh, Marijine krasne pesmi tako zelo rada poslušam in pojem! — V jeseni je tudi «bira», in tu prinesejo gosp. župnik in kaplan tako lepih podobic. In pa — skoro bi bila pozabila — šola se bode tudi v kratkem pričela, spet se bom tako pridno učila, da bom podobice dobila od gospoda kateheta. Podobice imam pa tako zelo rada; saj že sama ne vem dobro, koliko jih že imam, menda samo štiri menj ko sto. Pretej jih grem spet štet. Poprej moram pa še grozdje v košarici pozobati; morda bi ga res kozica pospravila.

P. Bolinjec.

Prve sanje.

Ali ni to čudno? Jamnikov Matevžek je že sedem let hodil spat, pa se mu še nikoli ni nič sanjalo! Sosedova teta Mina, kamor je skoro vsak dan zahajal, pravila mu je pa vedno, da je imela tako pomembne sanje po noči, da bode gotovo zadela v loteriji.

«I, kako je neki takrat, ko se človeku sanja?» povzvedoval je Matevžek.

«Čudno, čudno», razlagala mu je Mina; «človek v spanju vidi in sliši, kakor zdaj-le po dnevu. Samo ta razloček je, da vse to, kar v sanjah počnè, ni resnično, ampak se mu le zdi. Včasih hodi po tako lepih krajih, po gradovih, mestih, pa bogat je, imeniten . . .»

Kaj bi bil dal Matevžek za take sanje, pa jih ni bilo! «Kar še ni, pa še bode», pravijo, in to je skusil tudi Matevžek. Nekoč je šel prav spočit spat in — sanjalo se mu je. «Kaj pač?» mislite si morda. No, lepe so bile njegove prve sanje, zeló lepe. Zdelo se mu je namreč, da je umrl — pa ni nič trpel ob smrti — in po smrti je šel v nebesa. Kam pa naj bi prišel tako priden deček, kakor je bil Matevžek, če ne v nebesa? Pa ni šel sam v nebesa, ampak s seboj je vzel tudi domače golobčke — vseh šest. V nebesih se je pa Matevžek zagledal v angeljčke in Boga — golobčki so mu pa ušli tačas in letali po prelepah nebesih. Toda joj nesreče! jeden se je zadel ob največjo nebeško svetilko in jo zvrnil in ubil. Vsa nebeška družba pa se je tedaj ozrla nejevoljno na Matevžka, ki se je kar tresel samega strahu. «In kaj se je zgodilo potem?» vprašate. No, potem se je pa Matevžek — zbudil in bil na svoji postelji, ne pa v nebesih.

Drugo jutro je pripovedoval tako na dolgo materi svoje sanje, da bi bil kmalu pozabil omoliti jutranjo molitev. Po zajutreku je pa brž tekel k teti Mini, da ji pové srečno novico. In res je bila le-ta vesela Matevžkovih sanj. «Precej stavim številko: 6 — toliko je bilo golobov . . . Veš, Matevžek, to so tvoje prve sanje in gotovo so srečne.» Tako je hitela Mina govoriti.

«Teta Mina že vé», menil je Matevžek, «sicer bi ne bila tako vesela; kaj, če bi še jaz prinesel tisto deseticico, ki sem jo prihranil.»

Ko mu je Mina dovolila, da lahko stavi in da bosta v nedeljo obogatela, šel je po deseticico, katero je imel skrbno spravljeno na polici v deskini razpoki. Povedal pa ni doma nikomur nič, češ, takrat jim vse razložim, ko bom že bogat mož — v nedeljo.

To je bilo v sredo dopoldne. Matevžek je skakal po vrtu, naenkrat se pa zamislil: «Koliko sto goldinarjev že dobim? Kako je rekla teta Mina? To bode denarja! Že en sam goldinar ima skoro pol mize krajcarjev in zdaj sto, pa še več sto goldinarjev — to bode polno hišo krajcarjev! To je vendar dobro, da se mi je sanjalo, in da zná teta Mina tako umetno sestaviti številke. Tedaj polno hišo krajcarjev bom imel!» Matevžek je kar strmел in skrbel, češ, kje bode pa prostor za mizo. No, pa saj gré miza lahko v vežo!

«Toda, kaj počnem z denarjem?» vprašal se je nato zamišljeno in se naslonil na staro jablano. In brž je sklenil, da si kupi zabojček rožičev, venec fig, koš žemelj; sladkor bi bil tudi dober. — Toda kakor bi se bil sramoval, da le sam na-se misli, sklepal je dalje: Materi podarim polno naročje krajcarjev, očetu štiri zvrhane klobuke, mali sestrici pa jedno pest . . . Kaj še? Že vem! Onemu beraču z leseno nogo boče tudi treba pomagati. Potlej teti Mini za povračilo, ker je stavila . . . Toda koliko bode še ostalo! — Kaj bi bilo še potrebno?»

Matevžek je premišljeval, kam bi z denarjem. In lepa misel se mu je porodila v mladi glavici. Namenil se je, da sezida cerkev na domačem vrtu. Oni dan, ko je šel v župnijsko cerkev, nagajali so mu poredni dečki, da v njegovi vasi še svoje cerkve nimajo. To ga je bolelo, a zdaj jim pokaže. «Cerkev sezidam, pa kakšno! Štirje zvonovi brez mrtvaškega bodo viseli v zvoniku! Ljudje bodo kar gledali!» Toda predno se sezida cerkev, treba je vse dobro premisliti, kako se bo naredilo to in ono. Tudi Matevžek se je ves zatopil v svoje premišljevanje. «Nekaj sliv in tisto krivo češnjo bodo morali posekati», govoril si je, «drugače ni dovolj prostora».

A brž ga je zopet zaskrbelo nekaj drugega. «Cerkev bom zidal — toda kateremu svetniku na čast? — I, kateremu — najbolj se spodobi, da jo posvetim svetemu Matevžu. Dobro — — sveti Matevž v velikem altarju, kdo pa pride v stranske? Na jedno stran očetov patron sv. Florijan, na drugo pa sv. Terezija, ker je materi tako ime.» Tako se je Matevžek srečno iznebil jedne izmed največjih skrbi in reševal le še bolj malenkostna vprašanja. «Koga bi nastavil za cerkvenika? — Že vem! Nagličevega Blažeta, toda drugače ne, kakor če mi obljubi, da bom smel zvoniti, sveče prižigati in ugaševati. No, pa saj bode cerkev moja; kar bodem hotel, pa bom storil, vsi drugi bodo veseli, če jim dovolim blizu. Pri sv. maši bom pa sam stregel, ob praznikih in nedeljah bo lahko pomagal tudi Anžičev Francek, potem onegavi — no si jih bodem že izbral.»

Matevžku kar ni dalo več miru. Na vrtu mu je bilo pretesno. Šel je v vežo k materi. «Ej, mati, to bode prijetno —» začel je pripovedovati, pa utihnil je zopet, ker ni hotel že naprej vsega izdati.

«Kaj bode, no?» pogledali so ga mati radovedno, ko je tako nenadoma utihnil.

«Nič ne povem, boste že videli», odrezal se je Matevžek in stekel k teti Mini spraševati jo, če že kaj kmalu dobita denar. Mina mu je vnovič zatrdila, da v nedeljo dopoldne, in Matevžek se je vrnil na vrt, da vse premisli, kako dolga in široka bo cerkev. Kar količke je jel zabijati v tla, kakor izkušen zidarski mojster. Tako se je trudil, da mu je bilo prav pošteno vroče. I saj pa tudi ni mala reč cerkev zidati, posebno če je kdo tako mlad, kakor je bil Jamnikov Matevžek! Da bi imel vsaj človeka, kateri bi mu kaj svetoval! Dobro, da se mu je pridružil Petelinov Tinček. Matevžek se ni mogel več zatajevati — vse je razodel Tinčku, samo raznašati mu je prepovedal to stvar, dokler ne bode imel denarja v rokah. In ni se kesal, da je govoril s Tinčkom. Ta mu je naročil, naj ukaže narediti klopico za strežnike, potem da bodo vrvi pri zvonovih dovolj dolge, da jih bode vsak lahko dosegel in še druge take stvari, katerih se Matevžek sam ni domislil.

Matevžek in Tinček sta že komaj čakala nedelje. Počasi, prav počasi je vendar-le prišla.

«Zdaj grem pa po denar!» rekel je Matevžek doma skoro prevzetno in hitro odšel k teti Mini. Toda le-ta ni bila nič prijazna, ko je pridirjal deček k nji.

«Kje imate denar?» zaklical ji je ter gledal po izbi.

«Nič nisva zadela, Matevžek!» odgovorila je Mina in prebračala liste po sanjskih bukvah. «Drugič bode treba poskusiti srečo.»

«Nič?» zavzel se je Matevžek in zopet vprašal: «Nič?» — Na to doslej še pomislil ni, da bi ga utegnila stava prevariti. «Kaj bode pa z mojo desetico?» pristavil je boječe.

«Desetica je izgubljena», pomigala je Mina z ramama.

Ubogi Matevžek! Torej s cerkvijo ne bo rič! Vse njegovo premišljevanje je bilo le prazno sanjarjenje in še svojo desetico je zapravil. To je bila zanj prehuda nesreča; kar jok ga je posilil in vrnil se je domov, da potoži materi svojo nadlogo.

In dobra mati so ga utolažili. Pokarali so ga najprej, zakaj ni vprašal, če sme desetico staviti v loterijo, in potem so mu povedali, da se človeku najrajše sanja kaj takega, kar mu je bilo po dnevu na misli. In pri njem je bilo prav tako. Oni dan, predno se mu je sanjalo, da je bil v nebesih, pripovedovali so mu mati povest o smrti neke svetnice, katere duša je v podobi golobčka zletela v sveta nebesa. — «Pri loteriji pa še ni nihče obogatel», govorili so mu dalje. «V najboljšo loterijo stavi tisti, ki pridno dela in moli. Kadar te bode teta Mina še nagovarjala, da bi stavil ž njo, pomisli le tisto, kar pravijo večkrat tvoj boter: «Bolje je danes kos, kakor jutri gos.»

Take so bile prve Matevžkove sanje. V loterijo je stavil zaradi njih, cerkve pa le ni zidal. Škoda!

J. Šrukelj.

Uganke in šaljiva vprašanja.

1. Breme se utruji, nositelj pa ne; kaj je to? Stol.
2. Kaj je brez telesa, pa se vendar vidi? Senca.
3. Kateri mesec je najkrajši? Maj, ki ima le tri črke.
4. Za koga so majhne ribice najboljše? Za tistega, ki nima velikih. Ključu.
5. Komu noče brada rasti? Kajuču.
6. Nekaj črnega, nekaj belega zmešajo, potem pa se nekaj belega pridenejo. Kaj je neki to? Posladkana mlečna kava. Izkau eš pa jaltjo
7. Jaz lepo žensko sem imé,
Slovenke me dokaj časté,
Če vzameš prvo črko mi,
Še lepega kaj značim ti. Marija.
8. Kam je Ribničan nesel prvo žlico, predno je jedel ž njó? V sklédó.
9. Kateri pust je za vojaka prostaka najveselejši? Odpust.
10. Janez je stavil: «Vstopil se bom zunaj v kuhinji k ognjišču, naredil bom s kredo ris okrog in okrog sebe, da se ne bom nič premaknil od ognjišča, potem pa bom z roko v sobi pobral jabelko raz mizo, in vendar zmiraj ostal v narejenem risu.» Jeli Janez dobil stavo in kako? Naredil je ris okrog sebe — po obleki.

Spretni risar.

Predno nadaljujem, bi se rad prepričal, koliko ste se že od mene naučili. Naslikajte mi za vrstjo te-te živalice:

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

Zdaj vam smem že kaj več zaupati in pričakujem, da si boste že sami znali kaj poiskati in prosto narisati. Poglejte mene. Tu vam naredim črko **A** (št. 6); pogledjte, kako urno se naredi po njej mož z brkicami in visokim klobukom.

Poskusimo, kaj se dá narediti iz črke **O** (št. 8). Nekoliko izbrišem in pre naredim zgoraj in spodaj, poveznem pokrovček na

8.

9.

10.

vrhu, napravim na desni in levi ušesci, načrtam še tako zvano slikarsko «senco», — ali vidite, kako je to lepa in ročna posodica! (števil. 9). Brž spet radirko in svinčnik v roke; boste videli, kako urno bode pred nami stal okrogloliččen deček-pritlikovec s kapico na debeli glavi!

Danes ste zopet videli, kako pri umetnikih-slikarjih »raste iz malega veliko«. Ako boste pazno in spretno risali, vam utegnem o priliki še kaj enako mičnega pokazati.

KAZALO.

	Stran.
Kaj je dala Vidova Rezika za svoje stariše?	1
Deklici (Rad. Silvester)	9
Mavrica	10
Zlatopis	14
Srčicu	15
Ustavljalj se takoj v začetku!	15
Marija — mati sirotam	16
Angeljčkova svaritev	21
Pod snegom	22
Za uboge verne duše v vicah!	24
Zatajevanje	26
Lepi izgledi prvega sv. obhajila	26
Sv. Cirilu in Metodu	32
Križi in težave otročjih let VII.	34
Zaprtemu ptičku	39
Jesen	40
Prve sanje	43
Uganke in šaljiva vprašanja	47
Spretni risar	47

